Poštnina plačana v gotovini. Leto LX. Štev. 67. V Ljubljani, v četrtek 24. marca 1927. Cena Din 1·—

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike. — Inserati do 30 petit à 2.— Din, do 100 vrst 2.50 Din, večji inserati petit vrsta 4.— Din; notice, poslano, izjave, reklame, preklici beseda 2.— Din. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. »Slovenski Narod« velja letno v Jugoslaviji 240.— Din, za inozemstvo 420.— Din.

Upravništvo: Knaflova ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

Uredništvo: Knaflova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2034.

Pomirjenje v našem konfliktu z Italijo

Po italijanskem diplomatskem porazu se presoja situacija mnogo bolj mirno. — Zanimanje vse Evrope. — Inozemski novinarji v Beogradu.

Beograd, 23. marca. Spor z Italijo se po izmenjavi misli med zunanjim ministrom in zastopniki velesil presoja popolnoma hladno in mirno. Glasom poročil, ki jih je prejelo ministrstvo zunanjih zadev, odklanja Italija intervencijo Društva narodov, pač pa namerava pristati na jugoslovenski predlog, da posebna komisija preišče spor, ugotovi dejanski stan in stavi primerne predloge konferenci veleposlanikov. Naša vlada zahteva, da ta komisija ne preišče samo položaja v Jugoslaviji in ob albanski meji, marveč tudi v Italiji in Albaniji. Vladni krogi so uverjeni, da more taka preiskava za nas roditi le najpovoljnejše uspehe in bo pred vsem mednarodnim svetom dokazala neupravičenost italijanskih natolcevanj. Po nalogu svoje vlade je angleški konzul v Tirani odpotoval na jugoslovensko mejo, da na licu mesta prouči položaj in poroča svoji vladi.

Splošno se opaža, da vlada v zunanjem svetu za spor med Italijo in našo državo velikansko zanimanje. Tekom včerajšnjega dne je prispelo v Beograd mnogo inozemskih novinarjev, zlasti mnogo iz Avstrije in Nemčije, pa tudi iz Francije in Anglije. Wolfov urad in avstrijski Korbiro sta poslala svoje posebne urednike. Vse inozemske novinarje je sprejel včeraj zvečer zunanji minister v svojem kabinetu ter jim podal daljšo izjavo, naglašajoč miroljubnost jugoslovenske politike in pripravljenost, da spor preišče mednarodna komisija, odnosno anketa.

— **Beograd,** 23. marca. Zunanji minister dr. Perić je podal včeraj sledečo oficijelno izjavo: »V trenutku hude obtožbe, da pripravlja naša kraljevina oborožen napad na Albanijo, sem izjavil v Narodni skupščini, da smo pripravljeni dovoliti anketo vsega sveta. Reči morem, da so mojim besedam posvetili vso pažnjo. Zato ponavljam, da smo pripravljeni dovoliti anketo, ki naj jo določi Društvo narodov kot kompetentni faktor. Ta anketa naj poseti Albanijo in našo mejo ter naj razčisti vprašanje o izvoru nevarnosti.«

Italija se boji objektivne preiskave

Rimska vlada že vnaprej protestira proti nameri, da bi se preiskale tudi njene priprave za napad na Jugoslavijo in za okupacijo Albanije.

— **Rim,** 23. marca. Italijanski listi še vedno živahno razpravljajo o konfliktu z Jugoslavijo ter uni sono povdarjajo, da Italija ne more dopustiti, da bi zadeva prišla pred Svet društva narodov. Listi še vedno vprizarjajo kampanjo proti Jugoslaviji ter jo dolže, da pripravlja vojno. Demantijev jugoslovenske vlade ni objavil noben list, kljub temu, da jih je ponatisnilo vse svetovno časopisje. Na čelu najbolj hujskajočih listov stoji »Giornale d' Italia«, osebno glasilo Mussolinija, ki prinaša dolga poročila o tajnih pripravah Jugoslavije na vojno z Italijo in o nameravanem vpadu v Albanijo. List odločno odklanja vmešavanje drugih držav v ta spor in zavrača zahtevo, naj bi spor reševalo društvo narodov, češ Rim bo že sam ukrenil, kar smatra za potrebno. »Tribuna« deli lekcije Franciji, češ, da pozablja, da je Italija edina velesila, ki ima besedo na Jadranskem morju

— **London,** 23. marca. V tukajšnjih diplomatskih krogih se živahno razpravlja o načinu likvidacije spora med Italijo in Jugoslavijo. Splošno se podčrtava izjava jugoslovenskega zunanjega ministra v ekspozeju v Narodni skupščini, glasom katere je Jugoslavija pripravljena, dopustiti mednarodno preiskavo. Angleški diplomatski krogi si prizadevajo, da bi pridobili Italijo za to, da bi vojaški strokovnjak kake netangirane velesile preiskal s strani Italije kritizirane vojaške priprave Jugoslavije na albansko-jugoslovenski meji. Po zanesljivih informacijah pa se Italija temu načrtu protivi, ker bi moral ta strokovnjak preiskati seveda tudi obtožbe Jugoslavije proti Italiji in zlasti italijanske vojaške priprave v Albaniji. Italijanska diplomacija naglaša, da je spor povsem internega značaja obeh prizadetih držav ter da se bosta Rim in Beograd kakor vedno doslej, tudi to pot med sabo poravnala. Predlog angleških diplomatov glede preiskave po vojaškem strokovnjaku podpirajo tudi diplomatski zastopniki Francije in Nemčije, tako da je računati s tem, da bo ta predlog prodrl tudi na veleposlaniški konferenci, ki bo razpravljala o tem sporu. Italija je vsled tega zašla v neprijetno zagato, ker mora vsaka objektivna preiskava odkriti italijanske mahinacije.

Pariz, 23. marca. Konferenca veleseji zbornice je zunanji minister Briand odgovarjal na interpelacijo glede italijansko - jugoslovenskega konflikta ter naglasil, da je Francija takoj po prvih vesteh zavzela povsem korektno stališče, ki so ga osvojile za njo tudi vse ostale neprizadete države. Izrazil je svoje prepričanje, da bo spor mirnim potom likvidiran, ter je še posebej podčrtal miroljubne izjave jugoslovenskega zunanjega ministra, ki dokazujejo dobro voljo Jugoslavije, da se ohrani na Balkanu mir.

Zaključek zunanje debate

Potek včerajšnjih sej Narodne skupščine. — Zanimiv incident med Pribičevićevim govorom. — Ponesrečen poizkus vlade briskirati opozicijo.

— **Beograd,** 23. marca. Svetozar Pribičević je na včerajšnji dopoldanski seji obširno razpravljal o zunanji politiki, naglašajoč potrebo večje aktivnosti v vsakem oziru. Kritiziral je ekspoze zunanjega ministra, ki ni dovolj jasen in ne nudi pregleda o našem zunanjepolitičnem položaju. Med njegovim govorom je prišlo do zanimivega incidenta z ministrskim predsednikom, ki je očital Pribičeviću, da sili v vlado. Na to opombo je Pribičević odločno izjavil, da so mu take želje popolnoma neznane, da pa ga je še le **pred par dnevi aktivni minister sedanje vlade ponovno vabil v vlado.** Ta ugotovitev je izzvala v skupščini splošno pozornost.

Nato je govoril radičevec Lujo Kežman, nakar je bila dopoldanska seja zaključena. Popoldanska seja je pričela ob 17. Prvi je govoril radikal dr. Laza Marković, ki se je uvodoma bavil z incidentom z Italijo, naglašajoč miroljubnost Jugoslavije, nato pa je razpravljaloč o odnošajih napram drugim državam plediral za zbližanje z Anglijo, ki da je o nas napačno poučena. Tudi z Madžarsko in Bolgarijo naj bi se vzpostavilii tesnejši odnošaji.

Poslanec SDS Gligorije Božović je kritiziral pomanjkanje organizirane inozemske propagandne službe in naše odnošaje napram Albaniji. Ostro je napadel albanskega poslanika v Beogradu, ki da nima potrebne moralne kvalifikacije za tako mesto. Radi tega napada je predsednik skupščine govorniku odvzel besedo. Ker minister za zunanje zadeve dr. Perić ni odgovarjal na kritiko posameznih poslancev, je predsednik takoj odredil glasovanje. Vladna večina je proračun zunanjega ministrstva sprejela.

Takoj nato je predsednik odredil razpravo o proračunu finančnega ministrstva. Finančni minister ni podal običajnega ekspozeja, češ da je to storil že v finančnem odboru. Opozicija je proti temu protestirala, a brez uspeha. Prvi je govoril muslimán Kurbegović, nato radićevca Matelić in Neudorfer. Ker opozicija ni bila obveščena, da se bo seja nadaljevala tudi ponoči, je večina opozicijonalnih poslancev odšla. Vlada je hotela to priliko izkoristiti in ob navzočnosti 20 poslancev sejo nadaljevati, da bi prijavljeni, a odsotni opozicijonalni govorniki ne prišli do besede. To namero pa je opozicija parirala na ta način, da je stavila pismeni predlog, naj se seja proglasi za tajno. Ker se mora o takem predlogu vršiti glasovanje, za katero je potreben kvorum, se glasovanje ni moglo izvesti. Radi tega je bil predsednik prisiljen, da je sejo ob 22.30 prekinil in napovedal nadaljevanje za danes ob 9. dopoldne.

Današnja seja Narodne skupščine

Debata o proračunu finančnega ministrstva. - Vsestranska kritika finančne politike vlade. — Minister dr. Marković ni izpolnil svojih obljub.

— **Beograd,** 23. marca. Današnja seja Narodne skupščine je pričela ob 9. 30. Ker je opozicija na včerajšnji seji dosegla svoj namen in preprečila namero vlade, da bi v nočni seji ob odsotnosti opozicije sprejela celo vrsto proračunov, je danes umaknila svoj predlog, naj se seja proglasi za tajno, tako da je skupščina takoj prešla na dnevni red ter nadaljevala debato o proračunu finančnega ministrstva.

Prvi je govoril federalist dr. Žanić, ki je v svojem govoru ostro kritiziral finančno politiko vlade. Ostro je napadel finančnega ministra, ki ni smatral za potrebno, da bi podal svoj ekspoze in obrazložil skupščini svoje finančne načrte. Finančna uprava je slaba in ne odgovarja potrebam naroda in države. Obširno se je bavil z razmerami na Hrvatskem in v Slavoniji ter protestiral proti ukinjenju davčnih uradov. Obširno je razpravljal o preobremenitvi najširših slojev z davčnimi bremeni, o tobačni politiki vlade ter zahteval ukinjenje nekaterih monopolov.

Za njim je povzel besedo musliman Salih Bajić, ki je naglasil težko gospodarsko krizo, ki vlada v Bosni in Hercegovini. Zahteva izenačenje davkov in enakomerno izvajanje obstoječih predpisov. Gospodarsko stanje ljudstva je obupno. Obširno je razpravljal o taksah ter naglasil, da niso v skladu z gospodarskimi prilikami. Govornik je končno kritiziral odpravo davčnih odborov in imenovanje komisarjev, ki so izključno eksponenti radikalne stranke in razdeljujejo davke po strankarski pripadnosti.

V zelo stvarnem in dokumentiranem govoru je poslanec SDS dr. Popović nato kritiziral finančno upravo in gospodarsko politiko vlade, ki ni v skladu s potrebami države in naroda. Naglasil je, da je finančna uprava skrajno slaba, kar je v prvi vrsti posledica tega, da se postavlja uradništvo ne po kvalifikaciji in strokovni sposobnosti, marveč po strankarski pripadnosti, tako da celokupna finančna uprava ni v službi naroda in države, marveč pred vsem v službi radikalne stranke. Toliko obetano štedenje se ne izvršuje smotreno in tam, kjer bi bilo potrebno, marveč na račun najnižjih slojev in v škodo gospodarstva. Finančni zakon se ne izvaja po celi državi enako, marveč je popolnoma prikrojen strankarskim interesom. Ni se čuditi, če avtoriteta vlade in države od dne do dne bolj pada. Finančna politika vlade ni v nobenem skladu z danimi gospodarskimi prilikami. Potrebna bi bila temeljita sprememba celokupnega monopolskega režima, ki s svojim delovanjem ne pospešuje produkcije, marveč uničuje producenta in konzumenta, ker stremi država samo za dobičkom. Govornik se zavzema za popolno ukinitev tobačnega monopola, kar bi dovedlo do konkurence ter povzdignilo kvalitativno in kvantitativno produkcijo. Poslanec Popović je v svojih nadaljnjih izvajanjih obširno razpravljal o carinskih razmerah ter naglasil, da se uvaja pri nas carina na predmete, ki so nam za povzdigo in vzdrževanje gospodarstva nujno potrebni, nasprotno pa se dopušča, da inozemska konkurenca ubija domača podjetja in uničuje eksistence. Davčno vprašanje se ne krene z mrtve točke in vlada kljub svojim opetovanim obljubam ni storila ničesar, da bi že enkrat rešila vprašanje izenačenja neposrednih davkov, ki so mnogo preveliki in ki v največji meri povzročajo sedanjo gospodarsko krizo. Finančni minister je ob svojem nastopu dajal razne obljube in obetal celo vrsto potrebnih reform. Do danes pa vsega tega ni niti v najmanjši meri izpolnil in je treba konstatirati, da je delovanje finančnega ministra v popolnem nasprotju z njegovimi obljubami. Mesto da bi skušala vlada z gospodarsko zakonodajo odpomoči obstoječi krizi in težkim gospodarskim prilikam, hoče s pooblastili in uredbami spreminjati zakone, kakor ji bo pač najbolj kazalo. Taka vlada ne more zahtevati zaupanja in ga tudi ne zasluži. Izjavlja, da bo njegov klub radi tega glasoval proti proračunu.

Za njim je povzel besedo demokratski poslanec Agatonović. Seja ob 13. še traja.

Izza kulis radikalno-klerikalne koalicije

Pogajanja dr. Srskića s samostojnimi demokrati. — Radikali bi bili pripravljeni klerikalce zamenjati za vsako drugo stranko. — Brezuspešna pogajanja za pospešenje proračunske razprave.

— **Beograd, 23. marca.** Izjava Svetozarja Pribičevića na včerajšnji seji skupščine o radikalnih vabilih v vlado je izzvala v političnih krogih pravcato senzacijo. Klerikalci so dosle vedno zanikali vse te vesti in zatrjevali, da se SDS sama ponuja. Z ozirom na Pribičevičevo izjavo pa je podal včeraj minister Srskič, ki je v imenu radikalne stranke prinašal SDS vabila za vstop v vlado, daljšo izjavo, v kateri v polnem obsegu potrjuje Pribičeviče-ve navedbe. Srskić priznava, da je skušal pridobiti SDS za sodelovanje v vladi, bodisi z ali brez klerikalcev ter da je ponudil Pribičeviču tri ministrstva, med drugim tudi zunanje zadeve. Najbolj značilna pa je izjava dr. Srskiča, ki pravi, da je jasno, da brez vednosti in odobrenja strankinega vodstva in predsednika vlade ne bi mogel nikogar vabiti v vlado. Ta izjava v polnem obsegu potrjuje vesti, da so radikali vsak čas pripravljeni žrtvovati klerikalce, ako se jim le posreči, pridobiti za sodelovanje katerikoli drugo stranko. V klerikalnih krogih je napravila ta izjava zelo mučen vtis in zatrjuje se, da so postali odnošaji med vladnima zavežnikoma radi tega še bolj napeti. Klerikalci skušajo radi tega paralizirati akcijo radikalov na ta način, da bi pridobili za sodelovanje Demokratsko zajednico in s to kombinacijo prehiteli radikale. Tudi vstop radičevcev v vlado bi jim bil ugoden, ker računajo s tem, da bi potem lahko še nadalje ostali v vladi, četudi bi igrali povsem brezpomembno vlogo.

V političnih krogih se ta razkritja živahno komentirajo. Tako v vladnih, kakor v opozicijonalnih krogih se povdarja, da je položaj sedanje vlade skrajno mučen. Pravočasno sprejetje proračuna je zelo malo verjetno. Vlada je imela včeraj popoldne sejo, na kateri je sklenila, da se bodo seje skupščine nadaljevale tudi ponoči. To svojo namero je hotela že včeraj izvršiti. Ker pa opozicija o tem ni bila obveščena, in so se poslanci večinoma razšli, je opozicija to nakano onemogočila.

Vlada je včeraj ponovno poskušala pridobiti opozicijo za skrajšanje proračunske debate. Ob 7. zvečer se je vršila konferenca šefov parlamentarnih skupin. Predsednik skupščine je po nalogu vlade prosil opozicijo, naj se izjavi, pod katerimi pogoji bi bila voljna pristati na predlog vlade. Opozicija je zahtevala, da se izločijo iz finančnega zakona vsa pooblastila, o katerih naj predloži vlada takoj po sprejetju proračuna poseben zakon. Vlada je imela takoj nato sejo, na kateri je razpravljala o zahtevah opozicije. Izgleda pa, da ni prišlo do sporazuma ter da bo morala vlada predložiti za mesec april dvanajstine.

Že dejstvo, da je vlada pripravljena, pogajati se z opozicijo glede sprejetja proračuna, jasno dokumentira slabost današnje vlade. Tudi v radikalnih vrstah se vedno bolj naglaša, da niso izključena presenečenja že pred zaključkom proračunske debate. Radikali vseh struj z mrzlično naglico kujejo nove kombinacije, ki naj bi dovedle do široke koncentracijske vlade, ki bi bila sposobna in zmožna, da reši pereča gospodarska in politična vprašanja. Zakulisna pogajanja se nadaljujejo in radikali stavijo ponudbe in koncesije na vse strani.

Ukinjenje vojaške kontrole nad Madžarsko

Pariz, 23. marca. Konferenca veleposlanikov je ugodila zahtevi Madžarske po ukinitvi medzavezniške vojaške kontrole na Madžarskem. Kontrolna komisija zapusti Madžarsko dne 15. aprila, s katerim dnem preneha njeno delovanje. Francija je na seji veleposlaniške konference zahtevala, naj se predhodno zaslišijo tudi članice Male antante, vendar pa s svojim predlogom ni prodrla. Kakor se doznava, bodo Češkoslovaška, Jugoslavija in Rumunija proti temu sklepu veleposlaniške konference vložile protest.

Kraljica se vrača

— **Bukarešta,** 23. marca. Danes je dospel semkaj rumunski prestolonaslednik Mihajlo in dvorna dama jugoslovenske kraljice gospa Dundjerska. Jugoslovenska kraljica Marija potuje danes pop. s posebnim vlakom v Beograd.

Preiskava v špijonažni aferi

Izjava rumunskega politika.

— **Skoplje,** 23. marca. V zvezi s špijonažno afero, ki so jo pred par dnevi odkrili v Beogradu, se je izvršila preiskava tudi v južnem delu Srbije ob albanski meji. V Štipu je bilo izvršenih več hišnih preiskav, pri čemur so oblasti našle mnogo materijala. Posebno obremenjen je neki trgovec, ki je bil takoj aretiran in prepeljan v Beograd. Preiskava se vrši v strogi tajnosti.

Mednarodna razorožitev

Prva seja pripravljalne konference.

Ženeva, 23. marca. Včeraj se je vršila prva seja pripravljalne konference za razorožitev. Angleški delegat lord Cecil je izjavil, da so različna stališča, ki jih zavzemajo posamezni delegati, v prvi vrsti posledica nesporazumov. Anglija je pripravljena na pogajanja. Francoski delegat Pavel Boncourt je predlagal, naj bi se najprej izvršila generalna debata. Italijanski delegat je izjavil, da sprejme Italija vsako znižanje vojnega staleža in ne zahteva zase nobenih privilegij, vendar pa vstraja na tem, da bo njena vojska na kopnem enako močna kakor vsake druge evropske države. Jugoslovenski delegat Miljutin Jovanović je podal izjavo, da je Jugoslavija odločno pacifistična ter da so vse vesti o njenih vojnih pripravah gole izmišljotine.

Rusko sovjetsko carstvo

— **Berlin,** 22. marca. Tukajšnji listi objavljajo oklic bivšega ruskega velikega kneza Cirila, ki ga smatrajo ruski krogi za naslednika ruskega carja. V tem oklicu, ki je naslovljen na ves ruski narod, se zavzema Ciril za vzpostavitev carstva in naglaša, da bi naj to bilo nekako sovjetsko carstvo. Ruski narod se je sovjetski upravi že tako privadil, da bi bila vsaka ponovna sprememba neumestna. Sedanji sistem državne uprave naj bi ostal neizpremenjen, vendar pa naj bi bil na čelu države ruski car.

Šahovski turnir v Newyorku

V ponedeljek so odigrali v Newyorku viseče partije. Aljehin je igral s Spielmannom. Spielmann je imel izglede na remi, zagrešil pa je par nepravilnih potez, kar je Aljehin naglo izkoristil in ga prisilil k udaji. Nadaljevala se je tudi prekinjena partija Vidmar-Marschall. Bila je znova prekinjena po peturni trdovratni borbi, vendar v boljši poziciji za Vidmarja. Včeraj se je odigrala do konca, njen izid pa še ni znan.

Stanje je sedaj nastopno: Capablanca 13.5, Aljehin 11, Niemcović 10, Vidmar 9, (1), Spielmann 7.5, Marschall 5.

Danes se odigra XX. kolo, ki je obenem zadnje. V tem kolu se srečajo Capablanca-Aljehin, Niemcović-Vidmar in Spielmann-Marschall. Največje zanimanje vlada za partijo Niemcović-Vidmar, ker bo ta partija odločila tretje mesto. Ako je zmagal Vidmar včeraj nad Marschallom in remizira danes z Niemcovićem, potem si bosta Vidmar in Niemcović delila tretje mesto in nagrado.

Borzna poročila

LJUBLJANSKA BORZA.

Efekti. 7odst. invest. posojilo 85 — 86, Vojna škoda 344 — 346, Zadolžnice Kranjske dež. banke 20, 22, Zastavni listi 20, 22, Celjska posojilnica 195, 197, Ljubljanska kreditna 150, Merkantilna Kočevje 99 — 100, Praštediona 850, Kreditni zavod 160 — 170, Strojne tovarne 85, Trbovlje 415, Vevče 120, Stavbna družba 55, 65, Šešir 104.

ZAGREBŠKA BORZA.

Devize. Dunaj 800.50 — 803.50, Berlin 13.32 — 13.53, Budimpešta 994.50 — 997.50, Italija 261.34 — 263.34, London 276.20—277. Newyork ček 56.75 — 56.95, Pariz 222.75 — 224.75, Praga 168.30 — 169.10, Curih 10.94 — 10.97.

Efekti. 7odstotno invest. pos. 1921 86.75 —87.50, 2 in pol odst. drž. rente za ratnu štetu 345 — 345.75, Ljubljanska kreditna 150 — 153, Hrv. eskompt. banka 104 in pol — 105 Kreditna banka Zagreb 93 — 95, Hipotekarna banka 64 in pol — 65, Jugobanka 103 in 3 četrt — 104, Praštediona 850 — 855, Drava d. d. Osijek 480, Šečerana Osijek 470—480, Isis d. d. 45 — 46, Gutman 265 — 267.50, Slaveks 101, Slavonija 28—31, Trboveljska 408 — 410, Union paromlin 295 — 300, Vevče 130 — 133, Agraria 54.5 — 55.

INOZEMSKE BORZE.

— Curih: Beograd 9.13, Pariz 20.365, London 25.255, Newyork 520, Milan 23.92, Praga 15.395, Dunaj 73.15.

— Trst: Beograd 38.175, London 105.5625, Curih 418.20.

V telefonski centrali brez telefonistk

Obisk novinarjev v novi avtomatski telefonski centrali.

Ljubljana, 23. marca.

Novinarji, ki nam pač živ krst ne more odrekati, da nismo hudo interesirani na telefonu, smo danes dopoldne posetili novo avtomatično telefonsko centralo. Prijazno so nas sprejeli in nam s strokovnjaško vestnostjo raztolmačili novi obrat gg. inž. Kolarić, šef terenske sekcije Bano, vodja administrativnih poslov Markelj in g. Ewert, zastopnik tvrdke Siemens-Halske, ki je centralo instalirala s pravo nemško solidnostjo, da funkcijonira brez slehernih defektov. O tem smo se lahko sami prepričali, ker je telefonski promet v dopoldanskih urah od 10. do 1. pač najživahnejši. V ostalem pa se seveda o celi kompliciranj konstrukciji ne dajo beležiti vse podrobnosti, marveč kvečjemu splošni vtisi.

Cena, vrednost nove moderne reparacijske pridobitve nas interesira, preden smo si jo ogledali.

— Menda okroglih 13 milijonov Din.

— In pravite, da je prva v naši državi.

—Da, ampak druga na Balkanu. V Bukarešti so jo imeli pred nami. Čez mesec dni bo dovršena v Novem Sadu, jeseni v Zagrebu.

Tako smo se po stopnicah prisukali v drugo nadstropje, kritikujoč, kakor pač novinarji ničesar ne propuščajo brez kritike:

— E, lifta pa vseeno še nimate...

Šum v lokalih nove centrale spominja na strojne stavnice v tiskarnah. Isto brnenje in sekljanje, kakor da jekleni zobčki neizprosno in neumorno razjedajo čas. — Pred splošnim ogledom se v mali stranski sobi poučimo na miniaturni avtomatski centrali o celem delovanju. Ta šolska igrača je zares najbolj nazorno poučna, ker funkcionira kakor prava velika centrala tako zvesto, da ti je kar všeč. Ampak, kdor si jo ogleda, dobi tu najočitneje umestno lekcijo:

— Razni naročniki imajo nervozno navado, da pri telefoniranju tipajo po obešalniku. Naj si pripišejo v lastno krivdo, ako s tem sami sebi prekinjajo zvezo. Drugi naročniki trpijo na kronični pozabljivosti, da po končanem pogovoru ne položijo slušalice nazaj na vilice. Na ta način ostanejo skupinski izbirači v centrali zasedeni, kar lahko v veliki meri zadržuje redni telefonski promet. Torej: ne tipajte po vilicah in pokladajte slušalico, kamor spada!...

V prvi veliki sobi si ogledamo glavni delilnik žic za mestno in medkrajevno telefoniranje. Vse je lepo spleteno in urejeno na visokih železnih stojalih, da nikamor ne moreš zaplesti glave, če si še tako radoveden. Vsaka žica je zavarovana proti bliksku in previsoki napetosti, razen tega se tam ob strani nahaja preiskovalni aparat, ki sproti ugotavlja eventualne nepravilnosti.

V drugi veliki sobi se nahaja avtomatična centrala za ljubljansko mestno območje. Lajik, ki si to ogledaš, vidiš in razumeš, razločiti pa ne boš znal, kako se ta stvar pravzaprav prede na čudnih visokih stojalih.

— Vidite, to so skupinski in linijski izbirači. Tu dve vrsti preizbiračev, 5 stojal po 200, torej skupno 1000.

Vse se nekako giblje, žarnice nad stojali mežikajo zdaj v rdeči, zdaj v zeleni, zdaj v beli barvi — ljubljanska telefonaža je ravno v polnem obratu.

Zdaj pa stopimo dalje, v medkrajevno cenxralo. Glej no, veselo presenečenje! Naše znanke, gospodične iz stare centrale, so tu na novem mestu, važne, resne in neumorno zaposlene. S slušalico okrog prestriženih glavic, z rdečimi copatami na nožicah in v črnih službenih «talarjih» sede po vrsti na osmerih stolčkih pred dolgo skrivnostno omaro, pretikajo vtikalnike, motrijo lučke, ki se pojavljajo pred njimi, poslušajo in ustrezajo s tistimi stereotipnimi telefonskimi pozivi: «Halό, Celje... halo Jesenice... halo Zagreb...» Dve gospodični za posebno prijavno mizo se oglašata na pozive s številko «0» in vežeta Ljubljano, pred posebno posredovalno omaro, kjer se ureja celotni medkrajevni promet, pa ena sama gospodična kakor direktrice manipulira s celim multiplom raznobarvnih vtikalnikov. Kontrolor smehljaje korači gor in dol kakor šef kakega velikega cvetočega podjetja in nas draži:

— Aha, bi se vam prilegla črna kafa?

— Primojdunaj, pravimo, lifta nimate, pa avtomatičnega biféja tudi ne...

Gospodične pa, upajmo, v novi centrali vseeno ne bodo opešale. Vse je snažno, prijetno, udobno, v telefonih ne grmijo več grobe šikane in gospodične poslujejo z očividnim svežim elanom. Tako bomo nadalje vsi ostali dobri, četudi nepoznani prijatelji.

Iz drugega nadstropja nas prijazni spremljevalci vodijo globoko navzdol — v klet. Da, saj je izborno adaptirana za strojne prostore. V prvem oddelku se nahajajo motorji za polnjenje akumulatorjev. Ker stoje na vzmetnicah, delujejo brez brnenja in skoro brez šuma. Strojnica ima štirikratno rezervo in torej ni misliti na kak zastoj v obratovanju. V drugem prostoru si ogledamo akumulatorje, dve bateriji po 60 voltov napetosti in 800 amperskih ur kapacitete. Ena baterija je vedno v rezervi.

No, tukaj nismo dolgo vtikali nosov, izgnali so nas precej dušeči plini iz razredčene žveplene kisline. Povzpeli smo se nazaj v poslopje in si za slovo ogledali staro centralo. Prava razvalina! Že prej ni bila mnogo vredna, po demontiranju pa je razdrapana pokojnica, za katero ni žalujočih ostalih. Ogledujemo oguljene vrvice, ogloclane vtikalnike brez izolacij, pol polomljene stare omare, in soglasno pritrjujemo spremljevalcem:

— Da, zares čudno, da so te stare škarte sploh mogle funkcijonirati!

Kakor povsod med slabim, pa je tudi tu vmes še nekaj prav dobrega in dragega materijala, ki se bo uporabil za nadaljna dela. Usoda ostale zapuščine, ki se bo po primerni reparaturi dala upotrebiti na manjših poštah, še ni znana. — Srečno pot!

Dogodki križem Jugoslavije

Zagonetna smrt slovenskega narednika. — Žrtev dečje glave. Pretresljiva smrt mladenke na vozu.

Šetalci na Jekovačkih serpentinah v Sarajevu so v soboto popoldne bili priče razburljivega prizora, o katerem še doslej ni pojasnjeno, ali ga je povzročil nesrečen slučaj ali namen samomora.

Okrog 4. popoldne je po serpentinah prišel inženjerski narednik Gustav Vrhovnik, rodom iz Slovenije. Srečal je nekega mladeniča, se nekaj časa pogovarjal z njim, nato pa se naglo povzpel na najvišjo jekovačko skalo in se postavil v pozo, kakor da ga bo mladenič fotografiral. Naenkrat pa se je narednik Vrhovnik zgrudil s stene in padel kakih 60 metrov globoko nazaj na pot, kjer je obležal nezavesten s počeno lobanjo. Takoj se je zbrala velika množica in so težko poškodovanega prepeliali s privatnim avtom v vojaško bolnico, kjer je še tisti večer izdihnil.

Ni mogoče ugotoviti, ali je Vrhovnik hoté ali po nesreči padel s skale, dejstvo pa je, da je že enkrat poskušal samomor. To je bilo 1. septembra 1925, a zdaj je bil Vrhovnik ravno na pragu svoje karijere, ker je pred tednom položil izpit za podporočnika in je zato težko umljivo, zakaj bi si sam končal življenje. Bolj verjetno je, da gre za nesrečen slučaj.

*

V Bosanski Rogatici je neki brivec te dni s krvjo moral plačati svojo prakso v striženju »bubi - frizure«. Prišla je k njemu lepa črnolaska, ki je že dolgo gojila željo, da si dá po zgledu ostalih devojk lase pristriči na »pisker-lonec«. Starši so ji odločno branili, ker pa se je nedavno mati sama dala ostriči, je tudi hčerko minila potrpežljivost in se je na lastno pest podala k brivcu.

Nesreča je hotela, da je mati ravno prikorakala mimo brivskega salona. Ko je videla svojo hčerko v brivskem naslanjaču, kjer ji je spretni moister ravno odrezaval pramene krasnih črnih las, jo je popadla strašna jeza. Prihrumela je v brivnico, popadla prvo sklede in udarila brivca s tako silo po glavi, da se je krvav in nezavesten zgrudil na tla. Takoj mu je prihitel zdravnik na pomoč, mater bodo zaprli, dekle pa menda še vedno ni do kraja ostriženo.

*

V Veprovcu v Bački sta se nedavno vračala s polja sin in hčerka posestnika Ganterja, vsak na svojem vozu. Dekle, po imenu Marija in stara 16 let, naenkrat ni mogla vzdržati konjev, ki sta se pognala v galop. Brat je videl, kako je Marija izpustila vajeti, a ji seveda ni mogel hiteti na pomoč, ker je nesreča že nastopala.

Ko sta konja z vozom diriala preko železniškega tira, je močan sunek vrgel dekle z voza, toda nesrečnica je ostala s krilom privešena ob neki kavelj. Z glavo navzdol je visela ob vozu, kolo ji je zajelo lase, da je bila dobesedno skalpirana. Končno je obležala na cesti, dočim sta konja z vozom diriala proti domu. Ko je prihitel brat, je nesrečno dekle že izdihnilo v strašnih mukah. Tragedija mladega dekleta vzbuja daleč naokrog najglobje sočutje.

Imenovanja in napredovanja v naši vojski

Za pomočnika komandanta Dravske divizijske oblasti je imenovan dosedanji komandant dravske artiljerijske pehotne brigade general Sava Tripković. Za namestnika komandanta pehotne brigade je imenovan polkovnik Dimitrije Spasić; dosedanji komandant 8. orožniškega polka v Ljubljani, polkovnik Stojan Trnkopić je imenovan za komandanta 9. oroniškega polka v Zagrebu. Nadomestoval ga bo zaasno orožniški podpolkovnik Marko Manigodić.

Napredovali so: v pehoti za podporočnika narednik Anton Metelko in Josip Valek, za rezervne kapetane II. klase poročnika Adolf Ekard, Lovro Hribar in Matko Kumer, za rezervna poročnika podporočnika Josip Valek in Miroslav Krejčik, za rezervne kapetane II kl. poročniki dr. Konrad Šmad, Ljudevit Cimperman, Peter Zlatar, Franjo Likar, Ivan Smilaj, Franjo Grafenauer, Josip Čejka in Josip Trpin; za poročnike podporočniki Ernest Ferjančič, Ivo Žižek, Miroslav Zgaga, Alojzij Intihar in Danilo Fon. Za rezervne kapetane I. klase kapetana II. klase Alfonz Lorger in Adolf Ekard, za reezrvne kapetane II. klase poročniki Ivan Roter, Ilija Orel, za rezervne poročnike podporočniki: Marijan Magdič, Ivan Plevnik, Josip Lah, Fortunat Turk, Franjo Vrečko, Anton Gonde in Karlo Dolinaj. Za rezervnega kapetana I. klase kapetan II. klase Otmar Skale, za rezervne kapetane II. klase poročniki Radoslav Bobek, Filip Orel in Anton Rajski, za rezervne poročnike podporočniki: Vojislav Traven, Adalbert Buce, Ciril Osana, Ludvik Burja, Vladimir Šlajmer, Gvido Debeljak, Peter Horn, Josip Šusteršič, Josip Špendal, Evgen Kovač, Štefan Markovec, Ivan Dolinar, Vladimir Riger, Franjo Šubert, Vekoslav Broza, Milan Končina, Lavoslav Struna, Josip Lavrič.

V inženirsko tehnični stroki so napredovali za rez. administrativne podporočnike naredniki dijaki Josip Potokar, Ivan Sitar, Janko Dolenc, Ladislav Premrlč, Stanko Pirjevec, Milan Lebar, Vladimir Bajuk, Janez Prodnik in Stanislav Ocepek.

V sanitetni stroki je napredoval za rez. sanitetnega poročnika dr. Hinko Kale, za rez. administr. podporočnika pa narednika dijaka Josip Dovgan in Luka Fiala, za rez. kapetana I. klase pa kapetana II. klase dr. Anton Janežič in dr. Valentin Meršol.

V veterinarski stroki sta napredovala za rez. poročnika dr. Vekoslav Zupančič in Anton Mokos, za rez. kapetana II. klase poročnika dr. Fran Zavrtnik in Ignacij Šlajpah.

Upokojeni so bivši častniki avstrogorske armade polkovnik Josip Kremžar, Milan Oto in Ludovik Šulek, podpolkovniki Mirko Kašaj, Hinko Lopan, Martin Petek in Luka Drčevič, major Alojzij Ogorelc, kapetani Friderik Lešnik, Bogdan Cizek, Erih Černe in Adolf Peče; poročniki: Valentin Jadran in Ernest Faninger, dalje bivši konjeniški major Ludovik Parovic, bivši orožniški polkovnik Ferdo Florsic, bivši orožniški podpolkovnik Blaž Petras, bivši evidenčni oficijal Ivan Gole, bivši oskrb. nadupravitelj Ivan Cvenkelj, bivši vojni kurat vojne mornarice Janko Sedej in oficijal Narodne odbrane Janko Dolar.

V aktivno službo so prevedeni rez. sanit. kapetan I. kl. dr. Roman Fedina, rez. peh. kapetan II. kl. Ciril Podgornik in rez. peh. kapetan II. kl. dr. Franjo Vizjak.

Upokojeni so administr. kapetan I. kl. Jako Čaš, pehot. polkovnik Josip Ridel, podpolkovnika Josip Skala in Emil Knific ter podporonik art. tehnične stroke Franjo Rainer.

V *artiljeriji* je napredoval za rezervnega kapetana II. klase poročnik Franjo Kranjc.

V *inženirski* stroki je napredoval za rezervnega kapetana II. klase poročnik Viktor Sinkovec, za rez. poročnika podporočnik Josip Sicherl, za rez. podporočnike pa naredniki-dijaki: Jakob Babnik, Herman, Hrovat, Ivan Vereš, Vladislav Lampelj, Josip Zupan, Rudolf Haberle, Josip Zidar, Jovan Lang, Jože Bajcar, Ivan Binder, Rudolf Ažman, Matej Dvornik, Rudolf Štubler Miroslav Puc, Dragotin Košek, Viktor Bizjak, Ivan Gredel in Josip Čorac.

V *ekonomski* stroki so napredovali za rez. kapetana I. klase kapetana II. klase Karlo Kocmur in Franjo Manil, za rez. administrativne podporočnike pa naredniki-dijaki: Gašper Kunec, Anton Čuvar, Henrik Veber, Bogdan Sivčev, Rudolf Zaplata, Štefan Kralj, Anton Brence, Janko Černut, Matija Erzar, Ivan Glavač, Peter Klemen, Stanislav Klinc, Franjo Kokalj, Miroslav Končan, Anton Kostanjšek, Josip Košut, Josip Košir, Ciril Kovač, Alojzij Kugovnik, Mirko Lazar, Albin Perkavec, Josip Perme, Josip Peternel, Venceslav Pirnat, Marijan Podmenik, Viktor Prezelj, Franc Rožnik, Anton Skočir, Josip Slak, Ludvik Škof, Anton Šlibar, Rihard Trpin, Joško Tomec, Ivan Ulm, Adolf Zajc, Ludvik Žibern, Franjo Dobrila, Tomislav Bedenko, Ivan Šlibar, Viktor Gril, Mirko Fuchs, Izidor Hrvat, Robert Vran, Slavko Gros, Karlo Fial, Ivan Gabrič, Ljubomir Frank, Anton Papež, Viktor Kovač, Zvonimir Hirschl, Josip Veber in Josip Križanec.

Prosveta

Sprememba opernega repertoarja. Danes se poje v operi mesto napovedane »Tajde« »Prodana nevesta« v običajni zasedbi. Tudi ta predstava se vrši za red B, za katerega je bila določena »Tajda«. Sprememba je bila potrebna radi nenadne ohripelosti g. Betetta.

Klavirski koncert s francoskim predavanjem. Danes, v sredo ob 20. se vrši v Filharmonični dvorani koncert, katerega izvaja francoski pianist R. Lortat. Umetnik bo govoril tudi o francoskih pianistih, prav posebno pa še o glavnem zastopniku francoskih klavirskih komponistov, o Claudu Debussyju. Lortat uživa sloves enega najboljših francoskih pianistov, kojega poglavitna naloga je, da z besedo in s sijajnimi vzgledi propagira francosko klavirsko literaturo poslednjih časov. Za naše mesto, odnosno naše glasbeno življenje je brez dvoma ta koncert dogodek prav posebne vrste, saj še nismo imeli prilike čuti umetnika, ki bi zajedno z igro tudi s prepričevalno besedo govoril o skladbah, ki jih izvaja. Kritike francoskih listov nam opisujejo Lortata kot sijajnega govornika. Zato smo o uspehu prireditve popolnoma prepričani ter jo najtopleje priporočamo. Prodaja vstopnic v Matični knjigarni in zvečer pri koncertni blagajni. Cene običajne.

G. g. **režiserjem drame in opere** priporočam, da bi poučili mlajše člane: Na odru se vedi kakor v življenju in se ne daj zbegati po nobenem slučaju. Napram damam bodi tudi na odru kavalir: ako ji pade ročno delo iz rok, ga ji poberi in ne stopaj čeznje ter ne dovoli, da ga dvigne sama! Ako zdrči čaša dami na vlečko, dvigni čašo in ne pusti, da dama vozi čašo z vlečko po odru! Ako stopiš v sobo, ne polagaj klobuk na stol ali divan, na katerem kasneje sedi ali leži tvoja partnerica. I. t. d. Igra na odru naj v vsakem primeru zrcali dobro vzgojo in vzgledne manire, a tudi duševno prisotnost. Za enkrat zadoščaj to opozorilo vsplošnem; sicer pridem z imeni... — Fr. G.

Natečaj Jugoslovenske Matice. Jugosl. Matica v Splitu je razpisala natečaj za 5 enodejank rodoljubne vsebine, ki bi bile primerne za predstave na manjših odrih. K natečaju so vabljeni vsi jugoslovenski pisatelji. Enodejanke se bodo nagradile po 1000 Din.

Sport

Sport prihodnjih dni.

Marijin praznik v petek in prihodnja nedelja nam prineseta v Ljubljani več zanimivih sportnih prireditev.

Na praznik se odigra na igrišču Primorja okrožni semifinale za prehodni pokal LNP, v katerem se srečata Ilirija in Hermes. Za predigro se vrši prvenstvena tekma med Reko in Krakovim V Mariboru igrata isti dan za pokal Rapid in Maribor, v Celju pa Celje in Atletiki. V nedeljo 27. t. m. se odigra istočasno na igrišču Primorja prvo kolo ljubljanskega prvenstva prvorazrednih klubov. Sestaneta se Hermes in Jadran ter Ilirija in Slovan. Po programu podsaveza se vrši isti dan še drugorazredna prvenstvena tekma med Krakovim in Slavijo ter med rezervnimi moštvi prvorazrednih klubov, ki se pa najbrže ne bodo mogle odigrati vse, ker se vrše na igrišču Ilirije večja popravila, ki do nedelje najbrž ne bodo še dogotovljena.

V petek bomo imeli ob enem prvo letošnjo hazensko tekmo. Srečata se obe momentano najmočnejši hazenski družini Slovenije Ilirija in Maribor, ki sta se lani borili za prvenstvo LHP. Tekma bo gotovo zanimiva, njen izid pa je docela negotov, ker sta obe družini preko zime več ali manj počivali in še nista imeli prilike zopet pokazati svoje moči. Simpatične Mariborčanke so naredile lani najboljši vtis. Tekma se vrši ob 11. dopoldne na igrišču Ilirije.

— **Iz LHP (službeno).** Vsi klubi se opozarjajo, da prične občni zbor podsaveza točno ob 9. dopoldne. V slučaju premajhne udeležbe se vrši občni zbor pol ure kasneje ob vsakem številu prisotnih delegatov. Klubi se opozarjajo, da poravnajo najkasneje do pričetka skupščine svoje zaostale obveznosti napram podsavezu, drugače nimajo pravice glasovanja. — Tajnik.

*

— **Medmestni tekmi Zagreb-Beograd in Zagreb-Split.** V petek in soboto se odigrata v Zagrebu medmestni tekmi Zagreb-Split in Zagreb-Beograd. V petek igra v Zagrebu reprezentanca Splita, ki bo najbrž sestavljena samo iz igralcev Hajduka. Zagreb nastopi s sledečim timom: Friedrich ((Hašk), Vrbančič (Conc.), Dasović (Hašk), Marjanović (Hašk), Križ (Hašk), Kunst (Hašk), Urbanke (Gradj.), Platzer (Hašk), Leinert (Derby), Pavelić I. (Conc.), Wolf I. (Hašk). — Proti Beogradu igra v soboto nastopni tim: Mihelčič (Gradj.), Koch (Hašk), Mantler (Gradj.), Šeb (Derby), Premrl (Vikt.), Remec, Babić I., Babić II., Perška, Cindrić, Giller (vsi Gradj.). Beograd bodo zastopali igrači BSK in Jugoslavije.

— **Največje igrišče v državi** gradi SK Jugoslavija v Beogradu. Nogometno igrišče samo bo veliko 110 × 75 m, okoli igrišča se bo vilo 5 metrov široko tekališče. Obe stojišči bosta imeli prostora za 14.000 gledalcev, na treh tribunah pa bo skupno z ložami prostora za 3300 gledalcev. Vsega skupaj bi šlo na igrišče lahko okoli 20.000 gledalcev. Stroški za zgradbo igrišča so proračunani na 1 milijon Din. Jugoslavija razpolaga s kapitalom 650.000 Din, za ostali znesek pa bo najela posojilo. Igrišče bo baje dograjeno že tekom prihodnjega meseca, svečana otvoritev pa bo o pravoslavni Veliki noči.

Beležnica

KOLEDAR.

Danes: Sreda, 23. marca 1927; katoličani: Oto; pravoslavni 10. marca, Kodrat.

Jutri: Četrtek, 27. marca 1927; katoličani: Gabrijel; pravoslavni: 11. marca, Sofronije.

DANAŠNJE PRIREDITVE.

Gledališča: Drama: »Pegica mojega srca« C. — Opera: »Prodana nevesta«. B.

Kinematografi: Matica: Buridan — Francoska Mesalina (samo ob 4.). — Dvor: »Žena demon«. — Ideal: »Tartuffe«.

Ob 20. klavirski koncert francoskega pianista Roberta Lortata v Filharmoniji.

DEŽURNE LEKARNE.

Danes: Ramor, Miklošičeva cesta; Trnkoczy, Mestni trg.

Jutri: Bohinc, Rimska cesta; Levstek, Resljeva cesta.

Solnce zaide danes ob 18.15, vzide jutri ob 5.58 in zaide ob 18.17.

Mesec vzide danes ob 23.46, zaide jutri ob 8.31 in vzide pojutrišnjem ob 0.56.

*

ZA NAŠE NAROČNIKE.

Danes in jutri pridejo na vrsto naročniki z izkaznicami serij I in J.

Svarilo samcem

«Uradni list» št. 31. prinaša med drugim naslednji razglas velikega župana ljubljanske oblasti:

«U. br. 3202.

RAZPUST KLUBA.

Bizeljski samski klub na Bizeljskem je razpuščen, ker že več let ne deluje in ker nima članov, torej tudi ne pogojev za pravni obstoj.

V Ljubljani, dne 16. marca 1927.»

Najbrž so se vsi samci poženili, kar bodi svarilo ostalim morebitnim samskim klubom v Sloveniji, da pravočasno učvrstijo pogoje za pravni obstoj; sicer jih zadene ista bridka usoda. Časi so resni!

Ladislav Vladyka: 34

Skrivnost mrtvašnice

Pomiril se je s tem, da je skušal samega sebe prepričati, da je Hora zanj dober zapah na Horalkovih vratih. Trdno je sklenil, da o posetu zdaj ne more biti govora kljub temu, da je iz pisma spoznal samo prvi razmah Miline iskrenosti, ki se bo pa gotovo kmalu polegla.

Sklenil je začeti takoj drugi dan z opazovanjem Vaška in s tem je bila za oni dan koširŕska zadeva opravljena.

Drugo jutro je res odšel še pred deveto uro na konec starih Košir. Zavzel je svoje staro mesto in zadovoljno vdihaval sveži jutranji zrak. Ptiči so prepevali v bližnjem gaju, da je bilo veselje. Kovačiku je bilo prijetno in zato je legel vznak, ne da bi se zmenil za Vaška. Pustil je svoje misli skakati po vejah in jih izpreminjal v ptice vseh barv.

Približalo se je poldne. Naenkrat ga je zdramilo iz prijetne zamišljenosti lajanje. Mislil je, da nese Vašek psom jesti. Toda lajanje ni ponehalo. Kovačik ni mogel premagati radovednosti. Ozrl se je in pogledal, kaj je.

Prizor ga je silno presenetil. V Vaškovo bajto sta silila Hora in Horalek, toda psi so ju sprejeli s srditim lajanjem. Vaška ni bilo doma. Nato sta odšla mimo opekarne domov.

Ta posest je bil za Kovačika novost in zaman se je trudil, da bi si ga pojasnil. Potrpežljivo je čakal celo popoldne in še do večera, toda Vaška ni bilo od nikoder. Tudi ora in Horalek se nista več pojavila. Zvečer je Kovačik zažvižgal dečku, ki je stopil iz opekarne.

Deček mu je pripovedoval, da sta bila dva gospoda iz naselbine že dvakrat pri Vašku, prejšnji večer najmanj eno uro.

Kovačika je ta vest presenetila. Jezilo ga je tudi, da mu je Mila v pismu te posete zamolčala. Potem mu je šinilo v glavo, da morda sama ne ve, kam hodita njen mož in Hora.

Drugi dan je minil brez posebnih dogodkov. Kovačiku se je samo zdelo, da je bilo nebo mirnejše in da pojo ptiči radostneje.

Doma ga je čakalo drugo Milino pismo. Pisala mu je, naj pride drugi dan ob devetih k nji, ker mu mora povedati nekaj zelo važnega. Prosila ga je, naj gotovo pride.

*

Služkinja, ki je prinesla prejšnji dan Kovačiku pismo na dom, ga je že čakala pri vratih. Očividno ga je že od daleč opazila.

V vili je vladal običajni mir.

Toda Miline oči so gledale prestrašeno.

— Bojim se, da se ti je kaj zgodilo.

— Sedi tu sem k meni.

— Sodeč po zunanjosti, se počutiš dobro. Vse je menda v redu. Ali si imela neprijetne sanje?

— Rada bi, da bi se mi to samo zdelo.

— Torej napenjaš mojo radovednost in svojo razburjenost, kajti ne dvomim, da se razburjaš brez pravega povoda.

— Pri nas se je zgodilo nekaj strašnega.

— Ne verjamem, razburjena si, samo dozdeva se ti.

— Kakor sem ti omenila že v prvem pismu, sem možu deloma priznala resnico, toda on me je napačno razumel. Pozneje sem molčala o tem, toda on je postal nezaupljiv. Služkinja mi je povedala, da sta bila s Horo pri Vašku. Prosila sem ga vpričo Hore, naj ne hodi več tja. Hora se je smejal in mi razlagal, da Vašek nikakor ni hudoben človek in da je vse, kar si o niem mislíš, gola izmišljotina. Hotela sta me samo pregovoriti in potolažiti, saj vem, kakšne namene imata z menoj.

— Čemu in kako sta prišla k Vašku?

— To si je izmislil Hora. Pred dnevi je prišel k nam neki fantič in vprašal, je - li naš pes izgubil znamko. Našel jo je baje na pokopališču. Čim je Hora to slišal, je bil takoj ves srečen, da je našel prvo sled. Hora je bil slučajno pri nas in služkinja je pustila dečka v sobo. Hora je zažvižgal od veselja in se obrnil k dečku, rekoč: Zdaj ga pa imamo! Nisem razumela, kaj hoče reči, mislim pa, da sta šla Vaška vprašat, kje ima našega psa.

— Pa jima privošči veselje, menda me hočeta prehiteti.

— Nikakor ne, ti si hotel Vaška zalotiti, ona dva sta se pa nekako pobotala z njim.

— Ne morem verjeti. To, kar počenja Vašek, je kaznjivo. Hora in Horalek sta menda dovolj pametna, da se tega zavedata.

— Bojim se za moža zdaj, ko sem ga našla. Visim na njem, menda zato, ker sem tako slabotna.

— To je vse, kar veš? In tega si se tako ustrašila?

— Iz njunega pogovora v sosedni sobi sem predvčerajšnjim posnela, da hočeta iti zvečer k Vašku in da so se celo domenili glede sestanka. Hora je prigovarjal mojemu možu, naj se nikar ne boji in naj gre z njim brez skrbi. Baš to me skrbi, da Hora prigovarja mojemu možu. Pred odhodom sta mi izjavila, da gresta v klub. Ne vem, kdaj se je mož vrnil, toda spal je spodaj v jedilnici na otomani. Včeraj zjutraj je prišel k meni in bil je nekam divji. Nisem ga razumela. Vprašala sem ga nekaj, pa mi ni znal odgovoriti. Čudno se mi zdi, da ni vedel, kje imam parfum, dasi ga je prejšnji dan sam spravil v omarico.

— To so same malenkosti. Da bi le ne bilo kaj hujšega.

— Zdi se mi, da bi mu ne smela ničesar zaupati.

— Tu bo pravi vzrok njegove pozabljivosti. Saj sem te svaril, da moraš biti opreznejša. Bodiva odkritosrčna, kaj bi tajila — moja navzočnost je tu odveč.

— Ali ti je moj mož kaj rekel?

— Doslej še ne, toda nerad bi ga izzval, da mi reče.

Darujmo za spomenik kralja Petra Osvoboditelja!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 23. marca 1927.

— **Odlikovanje.** Z zlato kolajno za državljanske zasluge je odlikovan vpokojeni višji pisarniški oficijal okrajnega sodišča v Slovenski Bistrici Jurij Hudritz.

— **Iz državne službe** je odpuščen revizor okrožnega urada v Mariboru g. Franjo Nerali č.

— **Inspekcija delavskih ustanov.** V ministrstvu za socijalno politiko se je ustanovila komisija, ki bo pregledala poslovanje vseh delavskih ustanov v naši državi. Inspekcija se prične te dni.

— **Nov imenik železniških postaj.** Ker je prometno ministrstvo imena mnogih železniških postaj spremenilo in ker se je tudi njih število z otvoritvijo novih prog povečalo, je sestavilo prometno ministrstvo nov imenik železniških postaj, ki bo kmalu izšel.

— **Inspekcija agrarnih poverjeništev.** Pregledne komisije, ki jih je poslalo ministrstvo agrarne reforme pred enim mesecem v razna večja mesta, so končale svoje delo. Te dni bo izdelan obširen referat, ki ga predlože komisije ministru za agrarno reformo.

— **Olajšave za železničarske zadruge.** Prometno ministrstvo je dovolilo za prevoz živil in drugih potrebščin za konzumna društva železničarjev 75-odstotni popust od normalne tarife.

— **Proračun Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani odobren.** Ministrstvo za trgovino in industrijo je odobrilo proračun Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani za leto 1927. V skupnem znesku dohodkov 3.197.973 Din in s preliminiranimi izdatki v znesku 3,122.194 Din, torej 74.779 Din prorač. prebitka. S tem je zbornici dovoljeno pobirati za kritje svojih potrebščin za l. 1927. v svojem okolišu 22-odstotno zbornično doklado od občne pridobnine podjetij, zavezanih javnemu polaganju računov. Predpisane doneske za Zbornico so zbornični volilni upravičenci dolžni plačevati v istih rokih, kakor državne davke.

— **Nalezljive bolezni v ljubljanski in mariborski oblasti.** Od 1. do 17. marca je zabeleženih v ljubljanski oblasti 743 slučajev gripe, 10 tifuznih bolezni, 36 škrlatinke, 6 ošpic, 12 davice, 1 pegavice, 36 dušljivega kašlja in 6 šena. V mariborski oblasti je bilo stanje nalezljivih bolezni od 8. do 15. marca sledeče: gripe 5378 slučajev, tifuznih bolezni 6, škrlatinke 57, davice 5, dušljivega kašlja 15, šena 5 in stekline 2.

— **Živalske kužne bolezni v ljubljanski oblasti.** Od 7. do 13. marca so bile zabeležene v ljubljanski oblasti sledeče živalske kužne bolezni: konjske garje v 1 slučaju, steklina v 2, svinjska kuga v 5 in svinjska rdečica v 1 slučaju.

— **Znižana vožnja za orožnike.** Prometno ministrstvo je dovolilo orožnikom, ki služijo v kadru in potujejo domov, polovično vožnjo, ako imajo objavo, da se vračajo po odsluženem roku v kadru. Osebna legitimacija s fotografijo ni potrebna.

— **Smrt hrvatskega zgodovinarja.** V ponedeljek zvečer je po daljšem bolehanju umrl v Zagrebu vseuč. prof. dr. **Dane Gruber**, dopolnivši 71 let. Bil je odličen zgodovinar, tih in skromen raziskovalec. Slovenski dijaki ki so študirali v Zagrebu pravo ali filozofijo, ga gotovo ohranijo v blagem spominu. Bil je član Jugoslovenske akademije, Matice Hrvatske in Hrv. pisateljskega društva. Pogreb se vrši danes popoldne. N. v m. p.!

— **Na rednem občnem zboru Društva slušateljev juridične fakutete v Ljubljani** dne 22. marca t. l. je bil izvoljen sledeči odbor: predsednik: Murko Vladimir; podpredsednik: Weble Demetrij; tajnik: Potokar Mirko; blagajnik: Fozon Miroslav; knjižničarja: Srebot Jevgenij in Murnik Tanja, odbornik: Mermolja Mirko, revizorja: Hartman France in Logar Jože.

— **Iz Novega mesta.** Občni zbor podružnice Jugoslovenske Matice za Novo mesto bo dne 24. t. m. ob 8. v mali dvorani Narodnega doma v Novem mestu. Dnevni red navaden.

— **Samomor v zoološkem vrtu.** V Zagrebu so samomori še nadalje na dnevnem redu. Včeraj opoldne se je v zoološkem vrtu v Maksimiru ustrelil 23letni delavec Anton Lukin. Bolehal je na jetiki in je že dalje časa bedno životaril brez zaslužka.

Rinaldo Rinaldini

Salonski, ljubavno-pustolovni velefilm! V glavni vlogi predrzno-smeli in splošno priljubljeni

Luciano Albertini

Pride v kratkem v **Elitni kino Matica**

— **Senzacionalna aretacija zagrebškega borznega senzala.** Poslovne kroge v Zagrebu je včeraj presenetila novica, da je policija zaprla senzala Dragana Vučkoviča, ker je po dosedanjih dognanjih osleparil svoje klijente za več kakor poldrugi milijon Din. Vučkovič je bil v Zagrebu splošno znana osebnost. O njegovih manipulacijah odklanja policija zaenkrat vsako informacijo.

— **Ljudje, ki trpe na teškem telesnem odvajanju** in jih pri tem mučijo obolelosti debelega črevesa ter preobilica krvi v spodnjem delu telesa, pritisk krvi na možgane, glavobol in utripanje srca, naj popijo zjutraj in zvečer po četrt kozarca prirodne grenčice »Franz-Josef«. Vodilni zdravniki kirurgičnih zavodov izjavljajo, da se voda Franz-Josef uporablja z najboljšim uspehom pred operacijami v trebuhu in za njimi.

— **Podpornemu društvu slepih v Ljubljani, Wolfova ulica 12,** so dalje darovali: Posojilnica Trbovlje 500 Din, Hranilnica in posojilnica Velike Lašče 100 Din, Hranilnica in posojilnica Domžale 200 Din, Cilenšek M. v Ptuju 100 Din, Bončar Matija 50 Din, Petkosig Josip 20 Din, Žerjak Jernej 20 Din, Mlakar Janko 30 Din, Koutny Antonija 20 Din, Bavdek Helena 10 Din. Vsi v Ljubljani. Vsem darovalcem najprisrčnejša hvala!

— **«ITO» zobna pasta najboljša.** 163/T

Iz Ljubljane

—lj **Nova telefonska centrala.** Pišejo nam: V splošnem smo telefonski naročniki zadovoljni. Nekateri pač tarnajo, da še doslej nimajo priključka, da nimajo novega seznama naročnikov z izmenjanimi številkami, toda vse te pomanjkljivosti se bodo polagoma uredile. Gotovo pa je, da pomenja nova naprava v krajevnem telefonskem prometu velik napredek in mnogo manj nejevolje. — Ne moremo pa se pohvaliti glede medkrajevnih pogovorov. S Trstom ima Ljubljana tri zveze, s Kranjem dve, toda izkušnja zadnjih dni kaže, da je treba strankam čakati na zvezo s Trstom, Kranjem, Dunajem v dopoldanskih urah po 2 do 3 ure, kar se je še pred tednom dni doseglo v desetih minutah, vsaj pa v pol ure. Ali je krivda v neizkušenem personalu, ali v pomanjkljivi kontroli ali so tu vzroki tehnične narave, to naj preišče poštna uprava. Na vsak način pa medkrajevni promet ne gre v redu. Stranke čujemo na mikrofonu v tem oddelku cel babilon: medsebojno povpraševanje, krik in ropot, da se stranke pogosto težko med seboj razumejo. Gotovo je tudi znaten zadržek v tem, ker mlajše moči v vseh medkrajevnih centralah (Ljubljana, Dunaj, Trst, Zagreb) znajo le svoj materinski jezik. Telefonski naročnik, ki čaka pri odprtem telefonu na zvezo, ne ve ali bi se smejal ali jezil, ko posluša vse različne jezike in ko gospodične vzajemno godrnjajo, ker se samo deloma razumejo. Naprošamo poštno upravo, da posveti medkrajevnemu prometu vso pažnjo!

—lj **Francoski institut in Glasbena Matica v Ljubljani** priredita pod pokroviteljstvom Association Francaise d'expansion et d'Echanques artistiques danes 23. t. m. ob 20. v filharmonični dvorani klavirski koncert s predavanjem o francoskih pianistih. Spored izvaja pianist Robert Lortat, ki je dospel sinoči v Ljubliano. Spored obsega skladatelje: Rameau, Couperin, Dagnin, Debussy in Albeniz, med katerimi sta Debussy in Rameau najjačje zastopana. Opozarjamo občinstvo na ta izvredno zanimivi koncertni večer. Čim številnejša udeležba naj pokaže ne le muzikalnost ljubljanskega občinstva, ampak tudi deistvo, da znamo ceniti in spoštovati kulturo velikega francoskega naroda, katerega prijateljstvo do nas se je baš te dni zopet tako sijajno izkazalo.

—lj **Opozorilo glasbo ljubeči publiki.** Francoski institut nam sporoča, da bo pianist g. Robert Lortat na današnjem koncertu v Filharmonični dvorani izvajal pred naznanjenim koncertom francoskih skladateljev tudi slavna dela mednarodne glasbe, zlasti Chopina, Listza in Bacha. Koncert bo s tem na svoji zanimivosti le še pridobil. Začetek je ob 8. zvečer.

—lj **Veliko izbiro raznega perila in bluz** priporoča **Ign. Žargi, Sv. Petra cesta.** L38

—lj **J. N. A. D Jadran** naznanja, da predavata v četrtek 24. t. m. ob 20. gg. dr. A. Kramer in prof. A. Melik o zunanjepolitičnem položaju Jugoslavije. Vabimo vse člane, da se udeleže tega aktualnega predavanja.

—lj **Javno predavanje društva »Atena«** bo v četrtek od 6. do 7. zvečer v Narodnem domu. Tema Nega telesa, predava g. dr Mayer. 299n

—lj **»Ženski Pokret«** vabi svoje članice na občni zbor, kateri se vrši v četrtek 24. t. m. ob 16.30 v damski sobi kavarne »Emona« 298n

—lj **Društvo »Treznost«** ima danes svoj redni sestanek ob 18.30 na moškem učiteljišču z dnevnim redom: Skupščina oblastnega središča v Mariboru, poroča br. predsednik dr. Mikič. Vabimo vse člane in prijatelje našega pokreta.

—lj **Abonente reda B** opozarja gledališka uprava na spremembo opernega repertoarja. Ker je g. Betetto nenadoma popolnoma ohripel, se poje danes, v sredo zvečer mesto naznanjene »Tajde« za isti red opera »Prodana nevesta« v navadni zasedbi.

—lj **Black - bottom** se poučuje v plesni šoli na Strelišču pod Rožnikom vsak četrtek ob 8. zvečer.

—lj **Velik železničarski shod** se bo vršil v četrtek, 24. marca ob 19. (7.) zvečer v veliki dvorani Mestnega doma v Ljubljani. Dnevni red obsega: 1. Poročilo Oblastnega odbora UJNŽB o nezadostnih kreditih za direkcijo Ljubljana. 2. Protest proti grozečim redukcijam in zmanjšanju prometa na železnicah v Sloveniji. Na shod se vabijo vsi železničarji! Za člane UJNŽB je udeležba obvezna. — **Odbor UJNŽB.**

—lj **Ubežni dečki.** Iz državnega vzgajališča so pobegnili 16letni Stojeslav Rak, 15letni Karel Zupanek in 16letni Karel Kopszek.

—lj **Tatvina.** Uradniku TPD Adolfu Pečniku in upravniku podružnice oficirske zadruge Miodragu Dramačaninu je neznan tat iz garderobe sportnega društva »Primorje« med nogometno tekmo Primorje - Svoboda odnesel 50 Din gotovine, 11 avstrijskih šilingov in zlato verižico. Tatu so na sledu.

—lj **Nesreča.** Ključavničarskega vajenca Ludvika Rodeta na Selu je včeraj popoldne njegov tovariš med igranjem z merilom tako nesrečo zadel v levo oko, da je moral iskati najprej prvo zdravniško pomoč v vojni bolnici na Zaloški cesti ter je nato odšel v javno bolnico. Poškodba je težka.

—lj **Drobna policijska kronika.** Od včeraj do danes je prejela policija in aretirala samo enega vlačugarja. Dva mlada gospodiča sta kalila nočni mir in bosta zato baje občutno kaznovana. Dva ljubitelja psov sta prijavljena, ker imata huda in popadljiva psa. Trgovcu Hinku Severju je neznan tat odnesel za 2500 Din raznih antikvaričnih knjig. Trem mladeničem je policija zaplenila flobertovke, ker niso imeli orožnega lista. Osem vojnikov je ovadenih radi cestnopolicijskega reda.

—lj **Darilo.** Uprava našega lista je prejela za Cirilo - Metodovo družbo Din 100, katere je daroval g. Josip Platner mesto cvetja na krsto ge. Jelačinove. Srčna hvala!

Iz Celja

—c **Društvo stanovanjskih najemnikov v Celju** bo imelo svoj redni občni zbor v četrtek dne 24. marca ob 8. uri zvečer v restavraciji Narodnega doma z običajnim dnevnim redom.

—c **Poučni zlet.** Pod vodstvom svojih upraviteljev in učiteljev priredita kmetijski nadaljevalni šoli v Celju in v Vojniku s svojimi gojenci dne 25. tm. poučni zlet v Maribor, v Ruše in na Falo! Izlet bo trajal tri dni in ima namen, da si ogledajo gojenci najvažnejše gospodarske, industrijske in kulturne naprave teh krajev, zlasti Maribora. V Mariboru si bodo ogledali tudi vinarsko in sadjarsko šolo ter drevesnico na Teznu.

—c **Krajevna organizacija SDS za Celje-okolico** ima svoj redni občni zbor v četrtek dne 24. tm. ob 8. uri zvečer v gostilni Permozer v Gaberju. Vsi somišljeniki se prosijo, da se ga udeleže polnoštevilno.

—c **Tedenski izkaz mestne klavnice.** V tednu od 14. do 20. marca se je zaklalo: 5 konj, 26 volov, 17 krav, 4 telice, 24 telet, 64 svinj in 1 kozliča. — Uvozilo se je: 650 kg govedine, 1212 kg teletine in 233 kg svinjine.

Iz Maribora

—m **Novi avtomobili mestne občine.** V svrho razširjenja avtoprometa med mestom in okolico je občina naročila nove avtomobile. Za poskušnjo je naročen avtobus znamke Saurer. Po mnenju strokovnjakov so ti avtomobili najbolj prikladni za naše ceste. Ako se bo avtobus obnesel, bo občina naročila še tri. Z dovoljenjem velikega župana bo izročen prometu novi avtobus, na progi Maribor-Celje. Avtobus, ki ga je občina naročila že takoj ob uvedbi avtoprometa, je zelo velik in tako težak, da je veliko županstvo njegovo uporabo radi slabih cest in nevarnosti, da se pripeti kaka večja nesreča, prepovedalo. Sedaj je to svojo prepoved umaknilo, vendar pa mora nositi občina vso odgovornost za morebitne nesreče.

—m **Boj za občinske davščine.** Ker veliki župan ni odobril mestnega proračuna in zahteva razne spremembe finančnega značaja, je moral občinski svet v svrho kritja izdatkov uvesti nove davščine. Kakor znano, je večina sprejela sklep, da se uvede davščina na vino in sicer po 1 Din na liter črnega vina. Proti temu davku so ostro nastopili socijalisti, ki naglašajo, da pomeni ta davek novo obremenitev konzumentov. Socijalisti so predlagali davek na osebne avtomobile in sicer 300 Din letno za vsako konjsko silo, zvišanje hišno-najemninskega davka od 30 na 50 odst. in zvišanje davščin na razkošje od 20 na 50 odst. Z ozirom na to, da bi bil finančni efekt teh davščin mnogo manjši, kakor pa davka na vino, je večina te predloge odklonila.

—m **Ustanovitev zadruge točilcev za mariborsko oblast.** V torek se je vršilo v mariborskem Narodnem domu dobro obiskano zborovanje točilcev iz cele mariborske oblasti. Na zborovanju se je razpravljalo o ustanovitvi lastne zadruge odnosno organizacije. Oblasti silijo točilce v smislu obstoječih predpisov, da se inkorporirajo ali pri gostilničarski zadrugi ali pa pri trgovskih gremijih. Ker pa se interesi točilcev v marsičem razlikujejo od imenovanih strok, je bil soglasno sprejet sklep, da ustanove lastno zadrugo. Izvoljen je bil pripravljalni odbor, ki bo izdelal pravila in v najkrajšem času sklical ustanovni občni zbor. Po dosedanjih ugotovitvah je v mariborski oblasti okrog 450 točilnic.

Obsodba nemških in madžarskih denuncijantov v Mitrovici

V Sremski Mitrovici se je zadnje dni vršil velik proces proti nekaterim Madžarom in Nemcem, ki so ob početku svetovne vojne denuncirali razne Srbe ter povzročili njihovo justifikacijo, ki jo je avstrijska vojaška justica v tamošnjih krajih izvrševala s pravcato sadistično naslado. Za razpravo je ves čas vladalo ogromno zanimanje in k razglasitvi obsodbe je v soboto prišlo na sodišče nebroj ljudi od blizu in daleč. Vhod v sodno dvorano sta morala čuvati dva orožnika. Vsi so nestrpno pričakovali, da vidijo obtožence in bilo bi morda prišlo do ekscesov, toda obtoženci se v dvorani vobče niso prikazali.

Sodba ugotavlja, da so obtoženci res zagrešili očitane denuncijacije. Roza Grünberg je s svojo lažnjivo ovadbo povzročila justifikacijo prote Dujanoviča. Peter in Jakob Hohenmayer sta spravila pred puške dijaka Varičaka in slikarico Danico Jovanovićevo. Zakonca Evinger pa sta povzročila smrt bratov Stevana in Živana Dragojevića. Sodišče je torej obsodilo Rozo Grünbergovo ter Petra in Jakoba Hohenmayerja na 8 let, zakonca Evingerja pa na tri leta težke ječe. Razun tega morata Peter in Jakob Hohenmayer plačati 50.000 dinarjev materi ustreljene Danice, ge. Milevi Jovanovićevi, ter 100.000 Din gospej Ani Varičakovi. Osmero obtožencev pa je sodišče oprostilo. Sodba je v splošnem zadovoljila publiko in s tem je bil senzacijonalni proces končan.

Zadnji trenutki ruske carske rodbine

Nove podrobnosti o strahoviti jekaterinburški tragediji. — Podatki vzgojitelja bivšega carjeviča. — Kosti carske rodbine se nahajajo v Evropi?

O tragediji blizu mesta Jekaterinburga, kjer so našli strašno smrt člani nekdaj tako mogočne vladarske rodbine Romanovcev, krožijo še vedno najrazličnejše, često si docela nasprotujoče vesti. Od takrat je minilo skoraj že devet let, a vendar podrobnosti umora carske rodbine še niso znane, ker jih sovjetska vlada skrbno prikriva. Te dni so prinobčili inozemski listi članek bivšega učitelja ruskega prestolonaslednika Alekseja, Francoza P. Gilliarda, ki podrobno opisuje umor carske rodbine.

16. julija 1918, kmalu po polnoči, je prišel v hišo v Jekaterinburgu, kjer je bila zaprta carska rodbina, komisar Jurovski, ki je zbudil jetnike in jih pozval, naj mu slede češ, da se pripravljajo v mestu izgredi. Člani carske rodbine so vstali, se oblekli in odšli z Jurovskim v pritličje, kjer so čakali, kaj se bo zgodilo. Jurovski je odšel in se kmalu vrnil s sedmimi avstrijskimi Nemci in dvema ožjima prijateljema, komisarjema Jermakovom in Vaganovom. Navzoč je bil tudi neki Medvedjev. Vsi trije so bili znani krvniki jekaterinburške čezvičajke.

Jurovski je stopil naprej in se obrnil k carju Nikolaju II., rekoč: »Vaši prijatelji so vas hoteli osvoboditi, toda ni se jim posrečilo. Da preprečimo izgrede, vas moramo usmrtiti.« Komisar je potegnil revolver, ga nastavil carju na prsa in sprožil. Car se je zgrudil mrtev na tla. To je bil signal za umor vseh članov carske rodbine. Vsak morilec si je izbral svojo žrtev. Jurovskemu so prepustili carja in prestolonaslednika. Zadoneli so streli in zadnji potomci ruske carske rodbine so po vrsti odhajali v večnost. Smrt je nastopila pri vseh takoj, samo prestolonaslednik Aleksej je po prvem strelu še stokal in hropel. Jurovski je pristopil k njemu in mu z drugim strelom prikrajšal muke.

Ko je bila strašna nočna tragedija končana, so se lotili krvniki draguljev. Pobrali so umorjenim članom carske rodbine preostane verižice, uhane in druge dragocenosti. Trupla so zavili v rjuhe in odnesli na tovorni avtomobil, ki je čakal pred vrati.

Treba se je bilo požuriti in končati delo, predno se zdani. Mrtvaški sprevod je krenil skozi speče mesto proti bližnjemu gozdu. Spredaj je jahal na konju komisar Vaganov, ki naj bi preprečil vsako srečanje. Ko so se približali mostnici na mestni meji, je Vaganov opazil, da se bliža od nasprotne strani kmetski voz. V mesto se je peljala neka kmetica iz vasi Koptak, ki je peljala s sinom in sinaho ribe na trg. Vaganov je zapovedal, naj takoj obrne voz in se vrne domov. Spremil je voz iz mesta in prepovedal kmetici pod smrtno kaznijo ozirati se za njim. Toda kmetica je kljub temu opazila, da se pomika za jezdecem tovorni avtomobil, ki je kmalu zavil s ceste v gozd. Doma je povedala sosedom, kaj je videla. Radovedni kmetje so odšli zgodaj zjutraj v gozd, kjer so pa naleteli na vojaške patrulje.

Žalostni sprevod je prispel do gozda. Trupla so položili na tla in jih slekli. Nato so jih zložili na grmado, ki so jo polili z bencinom in zažgali. Kar ni uničil ogenj, so polili morilci z žvepleno kislino. Tri dni in tri noči so delali morilci pod vodstvom komisarja Jurovskega in njegovih dveh prijateljev, da izbrišejo vse sledove svojega zločina. Dne 20. julija je bilo delo končano. Pepel so razmetali po gozdu in se vrnili v mesto, kjer so hišo, v kateri je bila internirana carska rodbina, še nadalje stražili, kakor da se ni tam nič zgodilo. Umora carske rodbine so se udeležili Jurovski, Medvedjev, Nikulin, Jermakov, Vaganov in 7 avstrijskih Nemcev.

Kdo je odredil umor?

20. julija so sklenili morilci obvestiti prebivalstvo o smrti carske rodbine. Po mestu so nalepili plakate, na katerih je bilo z debelimi črkami natiskano, da je konec vladavine Romanovcev. Permski listi so priobčili naslednji dan sledečo zanimivo izjavo: Ker ogrožajo bande Čehoslovakov sedež boljševikov na Uralu Jekaterinburg in ker bi se utegnil kronani krvnik umakniti ljudski sodbi, je predsedstvo krajevne vlade na Uralu sklenilo, da mora biti bivši car Nikolaj Romanov kot krvnik ruskega naroda ustreljen. Smrtna obsodba je bila izvršena v noči od 16. na 17. julija. Rodbina bivšega carja je bila prepeljana iz Jekarinburga v drugo varnejše mesto.

Iz tega bi se dalo sklepati da je bila izrečena smrtna obsodba nad carjem Nikolajem v Jekaterinburgu. V resnici je pa padla odločitev glede caria in njegove rodbine v Moskvi. Sam Sverdlov je poslal v Jekaterinburg dva zaupnika, ki sta naročila Jurovskemu, naj umori carsko rodbino. Carja sploh niso sodili. Bil je enostavno zavratno umorjen. Poleg članov carske rodbine so bili umorjeni tudi dvorni zdravnik dr. Botkin in trije dvorni uslužbenci. Morilci so mislili, da resnica ne bo prišla na dan. Toda motili so se. Sovjetska vlada je nekaj časa oklevala, pozneje je bila pa na pritisk javnosti prisiljena uvesti preiskavo. V gozdu so našli zakopano obleko in kosti umorjene carske rodbine in ker je bilo s tem nepobitno dokazano, da je vest o prevozu članov carske rodbine v drugo mesto laž, so morilci zvalili krivdo na socijalne revolucionarje. V septembru 1919. so boljševiške oblasti aretirale 28 socijalnih revolucionarjev in jih obdolžile, da so zakrivili smrt carske rodbine. Pet obtožencev so boljševiki obsodili na smrt.

Kosti carske rodbine so v Evropi?

Gilliard pripoveduje dalje, kako sta se obrnila v marcu 1920. ko je postal položaj v Mandžuriji resen, general Dideriks in N. Sokolov na angleškega poslanika s prošnjo, naj odpelje ostanke carske rodbine in dokaze nienega umora v Evropo. Poslanik se je obrnil na angleško vlado, ki je pa odločno prepovedala prevoz ostankov carske rodbine v Evropo. Nato je posredoval angleški poslanik pri francoskem generalu Janinu, ki je njegovi želji na osebno odgovornost ustregel. General Dideriks in njegova dva ordonančna častnika Sokolov in Gillard so zložili kosti carske rodbine v vrečo in jih odnesli v vlak generala Janina. Ko so se bližali kolodvoru, so jih hoteli štirje neznanci zadržati, kar se jim pa ni posrečilo. Razdalja med njimi in vlakom k sreči ni bila velika in tako je bila vreča z ostanki carske rodbine kmalu na varnem. O nadaljnji usodi zemskih ostankov carske rodbine in o tem, kje so sedaj, Gilliard žal ne pove ničesar.

Gospodarstvo

Občni zbor Ljubljanske borze

Včeraj popoldne se je vršil v borznih prostorih na Kongresnem trgu II. redni občni zbor Ljubljanske borze za blago in vrednote. Zborovanje je otvoril podpredsednik dr. Ivan Slokar, ki je pozdravil zbrane člane in se zahvalil za udeležbo, na kar je poročal tajnik dr. Dobrila o poslovanju borze v preteklem letu. Kljub splošni gospodarski krizi beleži poslovanje efektne borze znaten napredek. Celokupni promet se je povečal za 7 milijonov Din. Še večji je napredek blagovne borze, zlasti prometa, na lesnem tržišču, ki se je povečal za 90 odst. Samo promet na žitnem tržišču je v primeri s predlanskim letom nekoliko nazadoval.

Nepričakovan razmah kaže poslovanje borznega razsodišča. Predlanskim je bilo 138 tožb, lani pa že 938. Znesek celokupnih terjatev se je povečal od 2.1 na 8.3 milijone Din. Iz tega je razvidno, da Ljubljanska borza po pravici apelira na merodajne činitelje glede razširjenja njenega delokroga.

Poročilo o denarnem poslovanju v tekočem letu je podal predsednik finančnega odbora g. Josip Gogola, ki je naglašal razveseljivo dejstvo, da se je finančno stanje borze v preteklem letu znatno zboljšalo. Borza je bila v stanju poravnati bančni dolg v znesku nad 200.000 Din. Tudi ostale borzne obveznosti v obliki brezobrestnih posojil bodo kmalu poravnane.

V imenu zbornice za trgovino, obrt in industrijo je pozdravil zborovalce I. tajnik g. dr. Fran Windischer, ki je izrazil željo, da bi se borza tudi v bodoče uspešno razvijala. Za dosedanje uspehe gre priznanje v prvi vrsti borznima tajnikoma gg. dvornemu svetniku Dukiču in dr. Dobrili, na katerih sloni najtežje delo. Nato je bila soglasno odobrena bilanca in sprejet predlog, da se izreče borznemu svetu odsolutorij. Končno so se vršile volitve 8 članov borznega sveta, 5 članov finančnega odbora in 8 članov razsodišča. Občnemu zboru je bila predložena oficijelna lista. Ker so pa v borznem svetu zastopani večinoma denarni zavodi in industrijci, ne pa trgovina, od katere je v prvi vrsti odvisen obstoj naše borze, je predlagal g. Ernest Hieng drugo listo, v kateri so naši trgovci bolje zastopani. Pri volitvah je ta lista tudi prodrla. Za člane borznega sveta so bili izvoljeni: gg. Ernest Hieng, Janko Jovan, Fran Pogačnik, Ivan Jelačin ml., Josip Kavčič, Ivan Gregorc, Karel Bolaffio in Aleksander Knez. Prvi štirje so bili voljeni na obeh listah. V finančni odbor so bili izvoljeni gg. dr. Janko Berce, Josip Gogola, Ivan Kostevc, Anton Kralj in dr. Miroslav Lukan, v razsodišče pa Fran Heirichar, Simon Jurčič, Joško Majaron, Karel Pečenko, dr. Ernest Rekar, Viktor Rohrman, Anton Rojina in Avgust Skaberne.

—g **Carinski dohodki od 1. do 11.** marca so znašali 48,086.262 Din. Od tega odpade na carinarnico v Beogradu 11,165.209 v Zagrebu 11,159.220, v Novem Sadu 9,992.202, v Ljubljani 8,681.071, v Dubrovniku 3,077.397, v Skoplju 2.526.396 in Splitu 1,484.767. Od 1. aprila 1926 do 11. marca 1927. so znašali carinski dohodki 1.600,186.643 Din. V proračunu je bilo določeno za to dobo 1.558,380.548 Din.

—g **Praški velesejem.** V nedeljo je bil otvorjen XIV. praški velesejem, ki je dosegel že prve dni razveseljive uspehe. Ker imajo tudi v Pragi krasno pomladansko vreme, vlada na sejmišču zelo živahno vrvenje. Že drugi dan so začeli prihajati v Prago interesenti iz Egipta, Anglije, Madžarske, Rumunije in Poljske. Število posetnikov je bilo že prvi dan rekordno. Znašalo je nad 70.000. Veliko zanimanje vlada med drugim za medeno pohištvo in pletilne stroje iz Jugoslavije. Kakor smo že poročali, je združena z letošnjim praškim velesejmom tudi Jadranska razstava, ki je bila v nedeljo svečano otvorjena. Na razstavi je vedno navzoč kak član razstavnega odbora, ki daje interesentom informacije o kopališčih in letoviščih našega Jadrana. Iz velikega zanimanja, ki je vladalo za to razstavo že prvi dan, se da sklepati, da bo poset češkoslovaških letoviščarjev na Jadranu letos znatno večji kot je bil prešnja leta.

Podpirajte podporno društvo slepih

To in ono

Kdo je zažgal spalni vagon?

Kakor smo že poročali, je nastal nedavno v brzovlaku na progi Nizza-Dunaj požar, ki je uničil spalni vagon in znatno poškodoval dva druga vagona. Budimpeštanski listi poročajo, da je imela rodbina madžarskega barona Neumanna, ki se je vračala z istim brzovlakom iz Nizze, na sumu nekega Perzijca. Mož se je izdajal za draguljarja. Vstopil je v Nizzi in se kmalu sprijaznil z rodbino barona Neumanna. Madžarski magnat je imel s seboj več draguljev, ki jih je pokazal Perzijcu, da bi jih ocenil. Domneva se, da je hotel Perzijec ukrasti dragulje in je zato zažgal vlak. Šele po požaru je rodbina Neumanna opazila, da je Perzijec izginil in da draguljev ni mogoče rešiti.

Te dni se je vrnil iz Italije dunajski ravnatelj družbe spalnih vagonov, Norman, ki je izjavil, da je preiskava v Italiji dognala, da pri požaru v vlaku ni šlo za tatvino, marveč za ljubavno pustolovščino. Perzijec se je med vožnjo baje zaljubil v soprogo nekega dunajskega inženjerja. Damo so na italijanski meji zadržali in pripeljali v Milan. V ponedeljek je telegrafirala na Dunaj, da se vrača, ker ji oblasti niso mogle dokazati soudeležbe pri zažigu spalnega vagona.

Plesno cenzurna produkcija

Poročali smo že o akciji, ki so jo začeli dunajski plesni učitelji, da bi prepričali policijo, zlasti pa cerkvene funkcijonarje o tem, da moderni plesi s čarlstonom vred niso niti najmanj nedostojni in nemoralni. Priredili so zato včeraj dopoldne javno plesno produkcijo, na kateri so predvajali vse moderne plese in h kateri so povabili zastopnike oblasti, policije ter vseh dunajskih konfesij. Osebno so vabili tudi zveznega kancelarja prelata dr. Seipla in dunajskega nadškofa kardinala Piffla, ki pa sta oba odklonila udeležbo, češ da se na plese ne spozna ta in da jih zato tudi ne moreta presojati. Večina drugih vabljenih cerkvenih in posvetnih dostojanstvenikov pa se je vabilu odzvala.

Na produkciji, ki ji je prisostvovalo tudi ogromno število druge publike, so izbrani pari izvajali razne moderne plese in se trudili dokazati, da so vsaj tako ali pa še bolj estetični in dostojni, kakor stari plesi z valčkom na čelu. Baje se jim je to posrečilo, ker so visoki cenzorji odhajali s te svojevrstne plesne prireditve vidno zadovoljni. Ali se bo sedaj protestna akcija proti modernim plesom omilila, pa bo treba še počakati.

Cena nedolžnosti

Včeraj dopoldne se je vršila na Dunaj pred okrajnim sodiščem petega okraja zanimiva razprava, ki je vzbudila med dunajsko publiko precejšnjo pozornost. Zagovarjal se je 27letni ključavničar, sin premožnega dunajskega obrtnika. Spoznal je v lanskem predpustu na neki zabavi 18letno Marijo, lepo hčerko nekega dunajskega čevljarja. Med njima je kmalu vzklila ljubezen, ki je trajala vse do jeseni, dokler fant ni dosegel svojega cilja. Popeljal Marije sicer ni pred oltar, pač pa v neki dunajski hotel. Da jo je lažje premamil, jo je v svečani obliki prosil, naj postane njegova žena, in ji obljubil, da bo takoj naslednji dan govoril tudi z njenimi starši. Dekle mu je verjelo.

Ko je fant dosegel svoj namen, je izginil brez sledu in se ni več pokazal. Marija je bila vsa obupana, tako da je tudi njena mati opazila veliko spremembo na njej in tako dolgo silila v njo, da je hčerka priznala, kaj se je zgodilo. Nekaj časa sta se obe ženski še tolažili, da se bo ženin le še premislil in držal svojo besedo; a ko na dekletova pisma ni bilo nobenega odgovora, je izročila mati nezvestega fanta advokatu in ta sodniji. Pri včerajšnji razpravi se je fant zagovarjal, da njegova obljuba zakona ni bila obvezna, ker je po dunajskih običajih potreba, da prosi ženin za roko neveste pri njenih starših. Sodnik tega izgovora ni priznal in je obsodil zapeljivca na 14 dni strogega zapora in 1000 šilingov (8000 Din) odškodnine dekletu.

Z nožem v srce

V ponedeljek ponoči sta se sprla v neki gostilni v Košireh pri Pragi delavec Jan Carda in neki mladenič, ki je sedel v gostilni z 10letnim dečkom. Nekaj časa sta se možakarja prepirala, potem je pa odšel neznanec iz gostilne. Carda je skočil za njim in ga začel zunaj obkladati s psovkami. Nato je potegnil neznanec iz žepa nož in zabodel delavca v srce. Po umoru je z dečkom pobegnil. V praškem predmestju sta sedla morilec in njegov spremljevalec v tramvaj in se odpeljala v mesto.

Carda se je z grudil na tla in predno je prihitel zdravnik z rešilnim vozom, je nesrečnež umrl. O nočnem umoru je bila obveščena policija, ki je z motociklom zasledovala morilca. Dohitela ga je v Pragi. Ko je morilec opazil, da ga zasledujejo, je vrgel okrvavljeni nož na tla. Policija je nož našla in ga pokazala morilcu, ki je svoje dejanje priznal.

Obvezno lečenje alkoholikov v Rusiji

Te dni se je vršilo v Leningradu posvetovanje o obveznem lečenju alkoholikov. Debate so se udeležili mnogi odlični psihijatri in pravniki. Sklenjeno je bilo, da bo veljalo obvezno lečenje za vse osebe, ki trpe na kroničnem alkoholizmu in predstavljajo za družbo socijalno nevarnost. Obvezno lečenje odredi sodišče na podlagi zdravniškega pregleda. Prof. Ostankov je iziavil, da bo morala država nastopiti tudi proti takim pijancem, ki ogrožajo svoje rodbine s tem, da ves zaslužek zapijejo. Po njegovem mnenju mora država odrediti nadzorstvo nad pijanci in njihovim premoženjem. Prof. Osipov je naglašal, da bo treba postaviti zatiranje alkoholizma na širšo podlago, kajti mnogi pijanci, ki pridejo iz bolnice, nadaljujejo svoje prejšnje življenje. Mnogi so prišli radi pijančevania že osemkrat pred sodišče, ki jih je poslalo v bolnico, od koder so odšli, ne da bi se odvadili pijančevania.

V Leningradu je vlada ustanovila posebno bolnico za obvezno lečenje alkoholikov, ki so se doslej lečili v prenapolnjeni bolnici psihijatričnega zavoda.

Kitajski okraj v Šanhaju

Pred 15 leti je bil kitajski okraj v Šanhaju obzidan z visokim zidom, za katerim je izginil marsikak belokožec, ki je odšel v ta okraj brez spremstva. Zašel je v kako ozko zakotno ulico in izginil brez sledu. Pred leti noben inozemski konzul ni mogel jamčiti za varnost državljanov svoje države, ako so si hoteli ogledati kitajski okraj. Ko je padla kitajska stena okrog tega okraja, so tudi zagonetni umori tujcev ponehali. Dokler se na Kitajskem ni vnela državljanska vojna, so lahko hodili tudi Evropci v kitajski okraj, samo če so spoštovali verski čut Kitajcev. Belokožec se je lahko mirno izprehajal po labirintu ozkih ulic in samo skupine razcapanih prosjakov so ga nadlegovale.

Po starodavnem običaju je osredotočena vsa obrt v eni ulici in tako je kitajski okraj v Šanghaju podoben velikemu bazaru. Kitajci so veliki prijatelji ptičev, ki jih nosijo s seboj tudi na izprehodu v kletkah iz papirja ali bambusa. Ptičarji zavzemajo v kitajskem okraju cele ulice. Čvrčanje in prepevanje mnogih tisočev najrazličnejših ptic povzroča tak trušč, da lahko človek ogluši. Življenje in nehanje Kitajcev se vrši večinoma na ulici. Na ulicah se zbirajo prijatelji in znanci, tu se prodaja, kupuje, uraduje, kuha in spi, kadar je lepo vreme. Na obeh straneh ozkih, zanemarjenih ulic so tesne, umazane prodajalne živil. Na vseh izloženih jestvinah je debela plast prahu ali pa roj muh. Meso se obriše z roko ali rokavom in stvar je v redu. Tudi pravni svetovalci v osebi raznih zakotnih advokatov uradujejo na ulici. Sredi ulice pohajkuje mož. Na prsih in na hrbtu ima pritrjene ploščice z zagonetnimi hijeroglifi, v roki pa drži kos izdolbenega bambusa, po katerem tolče s palico. Naenkrat se vrže na tla in se dotakne s čelom blata ali gramoza. To je budistični svečenik, ki opravlja na ulici verske obrede.

Hram domačih bogov je brez vodnika težko najti. Vhod je popolnoma zakrit in samo dolga vrsta stojnic, na katerih prodajajo Kitajci beli obredni papir, nazvan čin-čin, kaže tujcu pot v hram. Svetišče je nizko, ob stenah stoji kakih 50 bogov. Eden se smehlja, drugi srdito gleda pred se. Pred vsakim kipom stoji lonček s kadilom, ki naj boga omehča, da se usmili grešnikov. Med klečečimi verniki se suče prodajalec slaščic, s katerimi si verniki slajšajo pobožno molitev. Blizu hrama domačih bogov je veliko Konfucijevo svetišče. Pred zamreženim oltarjem stojita samo dve figuri v nadnaravni velikosti. To sta božja stražarja. Za mrežami se vidi pozlačeni Konfucij, sedeč na prestolu. Svečenik zažiga v posodi pred njim dišeča stebla. Pred mrežo stoji mizica, na nji pa majhni krožniki, polni sadja, riža, vina in drugih okrepčil, Konfucij ne sme trpeti lakote.

Tujec mora kupiti od svečenika darovalni papir čin-čin, ki ga zažge svečenik vpričo njega na čast največjega modrijana na svetu. Molitev je zelo enostavna. Vernik stopi k mreži in se trikrat globoko prikloni. Pri tem napravi z obema rokama v zraku krog, potem zažge papir in pobožnost je končana. Množica prosjakov je neizogibna dekoracija vsakega dvorišča pred hramom.

Nepopisen je vtis, ki ga ima človek pri povratku iz kitajskega okraja v razkošni, moderno urejeni del Šanghaja, kjer stanujejo bogati inozemci, večinoma trgovci in zastopniki tujih držav. Ako bi ne bilo kulijev, ki drve s svojimi vozički na vse strani in prevažajo tujce, bi človek mislil, da je v Newyorku ali Londonu.

*

× *Cela vas zgorela.* V nedeljo ponoči je zgorela na Solnograškem vasica Wagrein. Žrtev požara je postala tudi vaška cerkev. Pri gašenju se je smrtno ponesrečila neka 25letna natakarica, ki je poskušala rešiti blagajno svojega gospodarja. — Škodo cenijo na 3 milijone dinarjev, zavarovalnina pa znaša komaj 1 milijon. Požar je zanetila goreča cigareta, ki jo je odvrgel neprevidni kmetski fant, ko je odhajal iz gostilne.

× *Občinske volitve v Burgenlandu* so se vršile v nedeljo. Udeležba je bila naravnost rekordna, in je znašala ponekod 95% vseh volilnih upravičencev. V splošnem so najbolj napredovali socijalni demokrati, kar se smatra kot pomembno znamenje za aprilske državnozborske volitve.

Originalne potrebščine za Opalograph. Preservat in Fixat in druge potrebščine. Originalne barve in matrice za Gestetner Cyklostil **Lud. Baraga** LJUBLJANA Telef. 980 Selenburgova 6 21-L

Todi:

Japonski malik

»To je ena tistih žensk, zaradi katerih človek uganja budalosti!«

Tako je pomislil pri sebi vikomt Gianroberto di Castelpuntelato, dasiravno nova »budalost« ni pomenila velike spremembe v njegovem življenju.

Imel je polno avantur. To pa ne pomeni, da je bil razsipen. Nasprotno, vsak krajcar je trikrat obrnil, predno ga je izdal za nekaj.

Gledal je vedno na to, da ga vse čim manj stane. Zato se je izogibal dolgočasju vsakodnevnega izbiranja po jedilnem listu v kakšnem restavrantu. Čemu se mučiti, ko moreš, samo z malo napora, za ljubezniv nasmeh, vsak dan prejeti povabilo za obed in večerjo pri prijatelju ali znancu!

Ali pa se znojiti pred visokimi cenami gledaliških vstopnic! Tudi tu je bolje biti povabljen v ložo!

In potem, kaj mora človek vedno sam kupovati cigarete, ko jih imajo vendar prijatelji v obilici! In še kakšne!

Kdor pa vam pokloni cigareto, vam da tudi užigalice, da si jo prižgete.

*

Umetnik se rodi.

Gianroberto di Castelpuntelato je bil rojen s to odlično lastnostjo, da je za vse njegove potrebe skrbel nekdo drugi. On je imel samo izbrati med tem, kar so mu drugi pripravili. Sleherni dan je prejel po dve vabili: ostale je odbijal, ali če je bil dobre volje, odlagal za druge dneve.

V družbi je često izvlekel svojo prazno cigaretno dozo in z izrazom dolgega časa jo je spravil zopet v žep. Ali zato so mu takoj od vseh strani ponudili po eno cigareto. Da se ne bi nikomur zameril, je vzel od vsakega po eno.

»Nikogar bi ne mogel užaliti!« je pojašnjeval sam, podčrtajoč svojo uljudnost in pozornost napram prijateljem in znancem.

*

Flirt z lepo markizo Barbaro di Rocca-Friosa ni spravil prav nič v nered Gianrobertovih financ. Kajti nekega dne se mu je posrečilo objasniti ji njegovo mišljenje, da je trganje cvetja enako umoru človeka, zapiranje cvetja v sobi pa pravi zločin.

»Moralo bi se ustanoviti »Društvo za zaščito cvetja« in kaznovati bi morali vsakogar, ki trga cvetje ali odstranjuje z mesta, kjer ga solnce ne more poljubljati!«

In s tem pojasnilom se mu je posrečilo izmuzniti se tako, da ji ni poslal nikoli niti ene najnavadnejše in najcenejše cvetlice.

Flirt pa se je med tem razvijal in napredoval.

*

Flirt je bil stalno brezplačen.

V stvari sami pa ta flirt ni bil brez koristi, vsaj glede cilja ne.

Barbara je bila vdova po markiju Rocca-Fiosa, ki je v celem svojem življenju storil samo dve stvari vredne spomina:

Da se je v petdesetem letu oženil z Barbaro, ko ji je bilo petindvajset let;

Da je umrl, ko je trdil, da je eden inšestdest let star in ko je govorila Barbara, da ji je osemindvajset let.

Po vsem tem je bila Barbara v vsakem pogledu prvovrstna vdovica.

Ali prišlo je tudi to, kar je bilo neizbežno.

Ne neizbežno s točke, s katere bi ves svet opazoval razvoj dogodkov, ampak neizbežno s stališča Gianroberta di Castelpuntelato.

Ona mu je uradno sporočila, da je čez dva dni tisti dan, ko je god vseh Barbar na svetu.

Kar se tiče ostalih Barbar, se Gianroberto za nje ni zanimal. Ali ta Barbara mu je rekla:

»Prepovedujem vam, dragi prijatelj, da bi si dovolili kakšne budalosti.«

Prevedeno v navadni jezik pomeni to:

»Vaše darilo, ki mi ga prinesete v nedeljo, mi mora nekaj povedati!«

Da najde primerno, malo in ceneno darilo, je Gianroberto prebrodil sto prodajalen. Ni se mogel odločiti prej nego v soboto zvečer. Ni mu bilo v krvi, da bi dajal darila. Pa tudi ni maral, da bi koga na to privadil.

Ob četrt na sedem je bil Gianroberto v neki trgovini v ulici Condotti. Še vedno je ogledoval malega malika iz porcelana. Debeli lastnik trgovine, ki se je zdel sam, da so ga privedli iz daljnega iztoka, je potrpežljivo čakal.

»Torej, je to res poslednja cena?« je vprašal Gianroberto.

»Ker je sobota in ker ste vi, naj bo zadnja cena osemstotrideset lir... Ali samo za vas.«

Seveda, on je videl ta večer Gianroberta prvič v svojem življenju.

Gianroberto se je hrabro boril. Ko nečno je zmagal v njem stari, vsakdanji Gianroberto. Zato je postavil japonskega malika zopet na polico.

»Žal mi je, ali to je predrago.«

In s sigurnim korakom je stopil k izhodu. Ali jedva je prišel do vrat, se je zgodilo čudo. Japanski malik je zdrsnil s police in padel na pod. Padel je in se razbil na sedem koscev.

Gianroberto in trgovec sta gledala na razbitega malika. Trgovec je mislil sam pri sebi:

»Ta mora imeti uročljive oči!«

Gianroberto ga je radovedno gledal.

»Kaj sedaj?«

Trgovec je želel samo to, da bi s črepinjami razbil nos Gianrobertu, ali vzdržal se je in uljudno rekel:

»Tisoč lir je šlo rakom žvižgat!«

»Kaj se stvar ne da popraviti?«

»Kako naj se popravi? Če se kaj takega razbije je vsako popravilo zastonj. Ni vredno več niti ene lire.«

Gianroberto se zamisli in reče:

»Kupim ga jaz takšnega kakršen je; dam vam dvajset lir!«

Ali trgovec se ni dal prevariti. Pristal je šele, ko mu je ponudil Gianroberto petdeset lir.

»Zdim se vam morda malo čudaka!« se je opravičeval Gianroberto trgovcu, »ali jaz nabiram... razbite kipce. Da ne manjka morda kakšen košček? Ne, vsi so tu! Izvrstno! Bodite dobri in spravite mi vse to v lep zavoj! Moram odpotovati...«

Iz ulice Condotti ni gotovo v celem letu prišel bolje opremljeni zavoj nego je bil zavoj, v katerem se je nahajal japonski malik.

*

V nedeljo predpoldne je prišel dragoceni malik v palačo Rocca-Fiosa.

Gianroberto je izračunal vse do poslednje podrobnosti: najprvo darilo na vratih rdečega salona, potem čestitke in potem tri korake naprej...

Medtem ko je markiza Barbara razvijala zavoj — oh, bil je po vražje zamotan v sto raznih papirjev — je Gianroberto potrpežljivo molčal.

Nenadoma se je začul vzklik!

»Ali malik je razbit!«

»Razbit! Vi veste, draga grofica, da je porcelan iz Salzuma zelo občutljiv...«

Potem je pozorno pobral vseh sedem koscev malika in sedel nasproti markizi.

Markiza pa, ki je vedela ceniti umetniške pomisleke: porcelan iz Salsume! — ga je pogledala s hvaležnim pogledom, s pogledom v katerem je bilo tako mnogo obeta.

Gianroberto di Castelpuntelato pa je pomislil sam pri sebi:

»Vendar me je ta lump prevaril; ni bilo potrebno, da mu dam več nego trideset lir!... Ni bilo potrebno!..«

V bližini Ljubljane se proda
večje posestvo
hiša in gospodarsko poslopje, v celoti 35 johov zemlje. Posestvo leži ob železnici. — Naslov pove uprava «Slovenskega Naroda». 702

Absolvent
trgovske šole, vojaščine prost, vešč slovenskega, italijanskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, dober strojepisec — išče službo. Nastopi lahko takoj ali s 1. aprilom. — Ponudbe pod «Izurjen/677» na upravo «Slov. Naroda».

Realitetna pisarna
Posest"
družba z o. z.
LJUBLJANA,
Miklošičeva cesta št. 4
sprejema prijave in posreduje pri oddaji stanovanj, sob, trgovskih in obrtnih lokalov, za oddajalce popolnoma brezplačno.
Nudi prevzemnikom veliko izbiro v stanovanjih, samskih sobah, trgovskih in obrtnih lokalih po nizkih pristojbinah.
Za oddajalce najboljša prilika oddaje stanovanj, ker brez vseh stroškov. 43/L

Najboljše in najcenejše čevlje
kupite pri *A. Gorše, Stari trg št. 15.* 42/L

Gostilno,
dobro idočo, na prometnem kraju v mestu ali na deželi — iščem v najem. — Ponudbe na upravo «Slov. Naroda» pod «Gostilna/679».

Lep semenski oves
in vsakovrstno BRINJE — najceneje pri tvrdki I. KNEZ, Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 3. 701

Sadno drevje!
Več sto jablan, visokih in pritličnih po 4, 8, in 10 Din in nekaj češpelj ima naprodaj — Kmetijska družba v Ljubljani, Turjaški trg 3. 703

Teod. Korn, Ljubljana,
Poljanska cesta št. 3.
Krovec, stavbni, galanterijski in okrasni klepar; instalicije vodo- dov.
Naprava strelovodov. Kopališke in klosetne naprave.
Izdelovanje posod iz pločevine za firnež, barvo, lak in med vsake velikosti, kakor tudi posod (škatlic) za konzerve ter z litografijo. 123/L

Makulaturni papir
prodaja uprava „Slov. Naroda"
ko g Din 5.-

Najstarejša slovenska pleskarska in ličarska delavnica
Ivan Bricelj, Ljubljana,
Dunajska cesta 15 in Gosposvetska cesta (dvorišče kavarne «Evropa».)
Se priporoča. — Izvršitev točna, cene zmerne. 78/T

LOKOMOBILI
MOTORI DIZEL i SAUGGAS
GATERI PINI & KAY KOMPL. PILANE
POVOLJNI PLAĆEVNI USLOVI
Braća FISCHER D. D.
ZAGREB, Pantovčak 1b.

Prometni zavod za premog d. d
Ljubljana
prodaja po najugodnejših cenah in **samo na debelo:**
Premog domači in inozemski za domačo kurjavo in industrijske svrhe
Kovaški premog vseh vrst
Koks plinarniški, plavžarski in plinski
Brikete
Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani, Miklošičeva cesta 15/I

Urejuje: Josip Zupančič. — Za «Narodno tiskarno»: Fran Jezeršek. — Za inseratni del lista: Oton Christof. — Vsi v Ljubljani.